

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Bc. Barbora Hrušková

Technická univerzita v Liberci
Ekonomická fakulta

Studijní program: **N 6208 – Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**

**Faktory úspěšnosti mikroregionu Krušné hory – západ v získávání
finanční podpory z fondů EU.**

**Success Factors of Microregion Krušné hory – west in Obtaining
Financial Support from EU Funds.**

DP – PE – KEK 2011 259
Bc. Barbora Hrušková

Vedoucí práce: Ing. Baráková Blanka, Ph.D., katedra ekonomie
Konzultant: Ing. Šímanová Jana, Ph.D., katedra ekonomie

Počet stran: 79 Počet příloh: 6

Datum odevzdání: 6. května 2011

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 6. května 2011

Bc. Barbora Hrušková

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá schopností žadatelů čerpat finanční příspěvky (dotace) z fondů EU na své projekty realizované v mikroregionu Krušné hory – západ (MR KHZ). Jejím hlavním cílem je zhodnotit pozici těchto žadatelů v čerpání příspěvků pro region vůči podobným MR a potvrdit, že MR KHZ patří k MR s vysokou absorpcí dotací z fondů EU. V diplomové práci jsou nejprve popsány dva způsoby řešení zpracování projektové žádosti tak, aby úspěšně prošla hodnotícím procesem a projekt tak mohl být financován z fondů EU. Na toto teoretické východisko, jak uspět při žádání o příspěvek, navazuje pohled do socioekonomické situace v MR KHZ, komparace absorpce dotací žadatelů ve vybraných MR a na závěr nastínění faktorů úspěchu žadatelů v MR KHZ.

Klíčová slova

Absorpce, dotace, fondy, indikátor, komparace, mikroregion, operační program, poradce, projekt, projektová žádost, předpoklad, příspěvek, příručka, úspěšnost, výdaje, výzva.

Annotation

This thesis deals with the issue of the ability of the applicants to draw the financial subsidies from the EU funds for their projects, which are supposed to be realized in the microregion Krušné hory (MRKHZ). The main purpose of the thesis is the evaluation of the position of these applicants and comparison of their position to the position of applicants from the similar microregions (MR). The analysis shows the fact that MR KHZ is one of those with the high level of absorption of EU grants. In the thesis the two main ways of the successful application process (so that the application is able to go through the evaluating process and the project could be financed by the EU funds) are described. This theoretical portion is followed by the view to the socioeconomical situation of MR KHZ, comparison of the absorption of the applicants grants in chosen MR. The final part is dealing with the various factors that do influence the success of the applicants from MR KHZ.

Key Words

Absorption, subsidies, funds, indicator, comparison, microregion, operating programme, advisor, project, project request, precondition, contribution, handbook, rate of success, costs, call for proposals.

Obsah

Seznam obrázků.....	10
Seznam tabulek.....	11
Seznam zkratk.....	12
Úvod	14
Cíle práce.....	16
1 Cesta k získání finanční podpory EU pro projekt.....	17
1.1 ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY	17
1.2 ZÁKLADNÍ OTÁZKY A ODPOVĚDI	18
1.3 PROJEKTOVÝ ZÁMĚR.....	19
1.4 PROJEKTOVÁ ŽÁDOST	19
1.5 TYPY PROJEKTŮ	20
1.5.1 Investiční projekt	20
1.5.2 Neinvestiční projekt	20
1.6 VYBRANÉ METODICKÉ NÁSTROJE PRO PŘÍPRAVU PROJEKTU.....	21
1.7 VYMEZENÍ POJMU ABSORPCE DOTACÍ	21
2 Tvorba projektu krok za krokem	22
2.1 VÝZVA K PŘEDKLÁDÁNÍ ŽÁDOSTI	23
2.2 ZÁSADY PRO PŘÍPRAVU PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI.....	23
2.3 VYBRANÉ OKRUHY PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI.....	24
2.3.1 Vnitřní řízení projektu.....	25
2.3.2 Rizika	25
2.3.3 Publicita	25
2.3.4 Rozpočet.....	26
2.3.5 Indikátory (Monitorovací ukazatele)	28
2.3.6 Horizontální témata.....	29
2.3.7 Partnerství	30
2.3.8 Multiplikační efekty	30

2.4	EXTERNÍ PORADENSKÉ SLUŽBY	31
2.4.1	<i>Výhody externích poradenských firem</i>	<i>31</i>
2.4.2	<i>Nabídka poradce na realizaci služeb v oblasti dotačního poradenství</i>	<i>32</i>
2.4.3	<i>Vyhodnocení nabídky poradce</i>	<i>32</i>
3	Mikroregion Krušné hory – západ (MR KHZ)	34
3.1	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MR KHZ	34
3.1.1	<i>Historie mikroregionu KHZ</i>	<i>34</i>
3.1.2	<i>Právní forma MR KHZ</i>	<i>36</i>
3.1.3	<i>Geografie území</i>	<i>37</i>
3.1.4	<i>Hospodářství v mikroregionu</i>	<i>40</i>
3.1.5	<i>Sociální oblast</i>	<i>43</i>
3.1.6	<i>Životní prostředí</i>	<i>47</i>
3.1.7	<i>Cestovní ruch a lázeňství</i>	<i>49</i>
3.2	POZICE MR KHZ V ZÍSKÁVÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ Z FONDŮ EU	51
3.2.1	<i>Identifikace příbuzných mikroregionů</i>	<i>52</i>
3.2.2	<i>Identifikace operačních programů podporujících rozvoj cestovního ruchu</i>	<i>54</i>
3.2.3	<i>Sledovaná data a jejich zdroje</i>	<i>58</i>
3.2.4	<i>Indikátory</i>	<i>60</i>
3.2.5	<i>Komparace – Popisné indikátory</i>	<i>62</i>
3.2.6	<i>Komparace – Množství získaných prostředků na 1000 obyvatel</i>	<i>63</i>
3.2.7	<i>Komparace – Velikost příspěvku od Společenství na 1 km² rozlohy území MR</i>	<i>64</i>
3.2.8	<i>Komparace – Průměrný příspěvek na projekt</i>	<i>65</i>
3.2.9	<i>Závěrečné vyhodnocení</i>	<i>67</i>
3.3	FAKTORY ÚSPĚCHU ŽADATELŮ UCHÁZEJÍCÍCH SE O DOTACI	69
3.3.1	<i>Vzorek respondentů</i>	<i>69</i>
3.3.2	<i>Výsledky dotazníkového šetření</i>	<i>70</i>
4	Závěr	74
	Seznam použité literatury	77
	Seznam příloh	79

Seznam obrázků

Obr. 1 Vztah pojmů projektový záměr a projektová žádost	20
Obr. 2 Mapa Evropy/ČR/Sdružení Krušné hory – západ	37
Obr. 3 Hospodářská činnost podle převažující činnosti podnikatelských subjektů v MR KHZ.....	41
Obr. 4 Počet obyvatel v obcích MR KHZ k 31. 12. 2009	46
Obr. 5 Množství získaných prostředků na 1000 obyvatel MR.....	63
Obr. 6 Velikost příspěvku od Společenství na 1 km ² rozlohy území MR	64
Obr. 7 Průměrné prostředky od Společenství na 1 projekt.....	66
Obr. 8 Celkové body získané jednotlivými MR v hodnocení absorpce dotací	68
Obr. 9 Nejčastější podpora a zdroj informací – počet zpracovatelů využívších vybrané zdroje informací.....	71
Obr. 10 Počet žadatelů, kteří využili pro přípravu projektu zvoleného metodického nástroje	72
Obr. 11 Počet žadatelů, kteří vybírali poradenskou firmu dle jimi zvolených kritérií	73

Seznam tabulek

Tab. 1 Příklad ukazatelů u neinvestičního projektu	29
Tab. 2 Příklad ukazatelů u investičního projektu	29
Tab. 3 Počet obyvatel v městech a obcích v území MR KHZ k 31. 12. 2009.....	39
Tab. 4 Hospodářská činnost subjektů podle jejich právní formy v mikroregionu KHZ	42
Tab. 5 Vývoj nezaměstnanosti v MR KHZ v porovnání s většími územními jednotkami.....	42
Tab. 6 Saldo migrace obyvatelstva v MR v porovnání s Karlovarským krajem	44
Tab. 7 Vývoj pohybu obyvatelstva v MR KHZ v jednotlivých letech	47
Tab. 8 Území soustavy NATURA 2000 na území MR KHZ.....	49
Tab. 9 Potenciál MR KHZ pro rozvoj CR	51
Tab. 10 Přehled základních údajů o porovnávaných mikroregionech.....	53
Tab. 11 ROP NUTS II Severovýchod	55
Tab. 12 ROP NUTS II Jihozápad	55
Tab. 13 ROP NUTS II Severozápad	56
Tab. 14 OP Cíl 3 Přeshraniční spolupráce Sasko – ČR	57
Tab. 15 OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polská republika	57
Tab. 16 OP Přeshraniční spolupráce Bavorsko – ČR	58
Tab. 17 Program rozvoje venkova	58
Tab. 18 Předpoklady a požadavky na šetřené projekty	59
Tab. 19 Váhové koeficienty indikátorů absorpce dotací.....	62
Tab. 20 Charakteristika porovnávaných MR včetně nezaměstnanosti.....	62
Tab. 21 Výsledné hodnoty indikátorů výše absorpce dotací v jednotlivých MR.....	67

Seznam zkratk

AOPK ČR	Agentura ochrany a přírody ČR
CBA	Analýza přínosů a nákladů
CR	Cestovní ruch
CRR ČR	Centrum pro regionální rozvoj
CV	Životopis
CZV	Celkové způsobilé výdaje
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
KHZ	Krušné hory – západ
MAS	Místní akční skupina
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MR	Mikroregion
MR KHZ	Mikroregion Krušné hory – západ
NNO	Nestátní nezisková organizace
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
OPLZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

OPPA	Operační program Praha Adaptabilita
OPPS ČR	Operační program přeshraniční spolupráce
OPVK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OPŽP	Operační program Životní prostředí
PRV	Program rozvoje venkova
ROP	Regionální operační program
SKHZ	Sdružení Krušné hory – západ
SWOT	Silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby společnosti
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TUL	Technická univerzita v Liberci

Úvod

Diplomová práce s názvem „Faktory úspěšnosti mikroregionu Krušné hory – západ v získávání finanční podpory z fondů EU“ se týká absorpce dotací žadatelů o tyto finanční příspěvky u zprostředkovatelů podpory na realizaci svých projektů v mikroregionu Krušné hory – západ (MR KHZ).

Důvodem výběru tohoto tématu bylo doporučení vedoucí oddělení metodického řízení Úřadu Regionální rady regionu soudržnosti Severozápad, neboť jde o intenzivně diskutované a medializované téma v MR. Např. město Boží Dar je se svými za poslední čtyři roky získanými 112 mil. korun nazýváno přeborníkem v této schopnosti využívat prostředky z fondů EU. S informační tabulkou, pamětní deskou, billboardem, dokumentem, plakátem atd. informujícím o tom, že projekt je (byl) financován ze zdrojů EU je v MR možné se setkat téměř na každém kroku, na cyklostezkách, v místech vystavěných či zrekonstruovaných budov, v informačních centrech atd. Také tato skutečnost podnítila zájem autora poznat míru schopnosti žadatelů o prostředky z fondů EU k financování projektů v MR KHZ, kde žije a kterou se zde doposud nikdo nezaobíral. Cílem zpracování uvedeného tématu je informační přínos (hodnocení regionálního rozvoje) pro zástupce MR a žadatele-začátečníky či neúspěšné žadatele.

Diplomová práce se sestává ze dvou základních částí, a to teoretické části, kde je využita základní literatura k osobní tvorbě jakostního projektu a literatura k výběru externích poradenských služeb v oblasti problematiky fondů EU. Obě tato konání žadatelů podmiňují schopnost čerpat (absorbovat) dotace a mají tak značný vliv na velikost příspěvku, který do MR z fondů EU přiteče. Pojem absorpce dotací je pro účel této práce upřesněn v závěru této části. Cílem praktické části je zjistit, zda MR KHZ patří k mikroregionům s vysokou absorpcí dotací a co úspěšní žadatelé v MR KHZ na své cestě za finančními prostředky z fondů EU běžně absolvují.

První kapitola práce seznamuje se základními pojmy, obsahuje základní a zásadní informace a nastiňuje základní postup žadatele na cestě za finančními prostředky Evropské unie pro jeho projekt. Na toto seznámení navazují konkrétní kroky tvorby projektu,

dle kterých by měl být žadatel schopen napsat jakostní projekt. Některé oblasti této kapitoly doplňují informace předešlé části. V závěru teoretického východiska je také přijata a popsána skutečnost, kdy žadatel najímá pro zpracování projektového záměru ve formě projektové žádosti poradce specialistu či poradenskou agenturu.

Praktická část (třetí kapitola) se zaměřuje nejprve na socioekonomickou analýzu MR KHZ s cílem udělat si ucelenou představu o situaci v MR. Hodnocení absorpce žadatelů MR KHZ předchází identifikace podobných MR taktéž zaměřených na rozvoj cestovního ruchu (CR), identifikace operačních programů (OP) podporujících rozvoj CR a identifikace úspěšných projektů podpořených těmito programy v jednotlivých MR.

Samotné hodnocení výše absorpce dotací vychází ze zvolených indikátorů, na základě kterých bylo provedeno posouzení pozic jednotlivých MR v této schopnosti čerpat příspěvky na své projekty. Šetření faktorů úspěchu žadatelů v rámci přípravné fáze projektu se zakládá na dotazníkovém šetření úspěšných žadatelů, kteří realizovali a realizují zmíněné projekty v MR KHZ. Následuje vyhodnocení a ověření tvrzení.

Cíle práce

Hlavním cílem práce je zhodnotit pozici mikroregionu Krušné hory – západ v čerpání dotací z fondů EU na podporu rozvoje cestovního ruchu, propagaci kulturních, společenských a sportovních aktivit v tomto mikroregionu v komparaci s podobnými mikroregiony.

Dílčí cíle:

1. Socioekonomická analýza MR Krušné hory – západ
2. Identifikace mikroregionů blízkého charakteru, identifikace operačních programů podporujících rozvoj CR, identifikace úspěšných projektů podpořených těmito programy realizovaných ve vybraných MR.
3. Porovnání a vyhodnocení absorpce dotací žadatelů v jednotlivých MR.
4. Identifikace faktorů úspěchu žadatelů z hlediska informací, času i znalostí potřebných v přípravné fázi projektu, z hlediska výběru poradenských služeb.

Pracovní hypotéza:

MR KHZ patří k mikroregionům s vysokou absorpcí dotací z fondů EU.

Proces zpracování projektové žádosti o dotaci z fondů EU je časově, na informace i znalosti náročnou záležitostí. Příprava úspěšného projektu v žádném případě není záležitostí několika dnů nebo týdnů.

Žadatelé ve většině případů nemají možnost rozlišit kvalitní nabídky poradenských firem od těch pochybných, takže často přijmou nabídku nejlevnější.

1 Cesta k získání finanční podpory EU pro projekt

První kapitola této práce poskytuje základní výklad o zahájení cesty k získání prostředků ze strukturálních fondů EU. Výklad sleduje podstatu získání této podpory, seznamuje s jeho základními předpoklady, otázkami a odpověďmi, vysvětluje základní pojmy a metodické nástroje pro přípravu projektů.

1.1 Základní předpoklady

Potenciální žadatel

Pro každou oblast podpory EU jsou ve znění operačního programu vymezení oprávnění žadatelé, ze kterých se po schválení žádosti stanou příjemci podpory. Obvykle se jedná o obecné vyjmenování možných typů žadatelů, jako jsou např. kraje, obce, mikroregiony, malé a střední podniky, fyzické osoby, neziskové organizace, vysoké školy atp.

Podporované aktivity

Finanční podporu je možno získat na investiční i neinvestiční projekty zaměřené do oblastí jako např. Rozvoj dopravy a dopravní infrastruktury, Rozvoj měst a obcí, Rozvoj cestovního ruchu, Přeshraniční spolupráce, Rozvoj lidských zdrojů, Zlepšování kvality služeb poskytovaných veřejnou správou a samosprávou, Podpora podnikání, Rozvoj vědy a výzkumu atd.

Prospěch ze získané podpory

Lidmi, kteří budou z realizovaného projektu těžit, se rozumí cílové skupiny projektu neboli zákazníci projektu. Prospěch z realizovaného projektu mohou mít všichni občané, zaměstnanci širokého spektra firem, nezaměstnaní, podnikající osoby, školy, studenti, žáci, senioři, zájmové skupiny atd.

Způsob žádání o podporu

Žádost o získání prostředků ze strukturálních fondů představuje formalizovaný dokument – projekt, jehož zpracování se řídí pravidly, která stanovila Evropská komise, a která rozpracovaly jednotlivé řídicí orgány ČR do metodických pokynů.

1.2 Základní otázky a odpovědi

Na začátku tvorby projektu je potřeba nalézt odpovědi na následující otázky:

- Jsou dané aktivity projektu podporované z daného operačního programu?
- Jsou výstupy/výsledky projektu v souladu s cíli daného operačního programu/dané oblasti podpory a budou z aktivit projektu naplněny v dostatečně kvantifikované míře?
- Dotkne se daný projekt cílových skupin daného operačního programu/dané oblasti podpory?
- Je předkladatel projektu oprávněným žadatelem v daném operačním programu/dané oblasti podpory?
- Jsou výdaje projektu způsobilými výdaji v rámci daného operačního programu?
- Neexistují další podmínky a omezení, které by znemožňovaly přihlášení projektu do daného operačního programu?
- Mohou daný projektový záměr rozpracovat do kvalitního projektu, který má potenciál získat dostatečný počet bodů?

Odpovědi lze získat tak, že se vypracovaný stručný projektový záměr porovná s dokumentací daného operačního programu. Tímto se vyloučí operační programy, které jsou pro daný projektový záměr nevhodné a vyberou se potenciálně možné.¹

1.3 Projektový záměr

Projektový záměr je konkrétní představa o budoucím projektu. Pokud si žadatel napíše projektový záměr na papír, mělo by se jednat přibližně o dvoustránkový dokument, který podává základní informace o projektu – cíle projektu, zdroje financování (rozpočet), způsoby realizace, časový harmonogram a předpokládané výstupy projektu.²

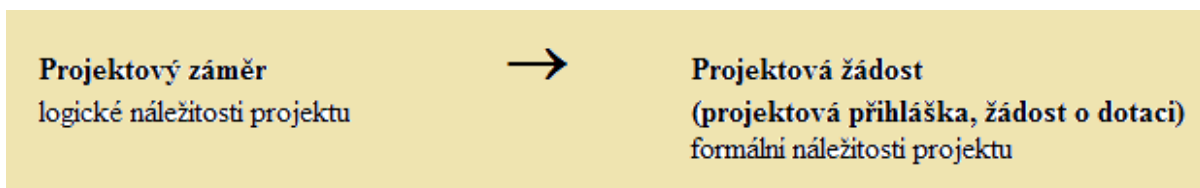
1.4 Projektová žádost

V kontextu strukturálních fondů projekt představuje jasně vymezený a konkrétní projektový záměr, který formou projektové žádosti předkládá žadatel o poskytnutí finančního příspěvku (dotace) v rámci některého z operačních programů.

Projektová žádost konkretizuje, modifikuje a formalizuje projektový záměr. Je předkládána v tištěné a elektronické formě a skládá se z podrobného popisu všech projektových činností a souboru povinných a nepovinných příloh. Vztah pojmů projektový záměr a projektová žádost objasňuje následující obrázek.

¹ TAUER, V.; ZEMÁNKOVÁ, H.; ŠUBRTOVÁ, J. *Získejte dotace z EU*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. s. 27-28.

² *Projektový záměr* [online]. c2007 [cit. 2010-10-20]. Dostupný z WWW:<<http://strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Projektovy-zamer>>.

Zdroj: Dostupné z WWW: < <http://ekologie.upol.cz/ku/pmep/1.pdf>>.

Obr. 1 Vztah pojmů projektový záměr a projektová žádost

1.5 Typy projektů

Obecně se rozpoznávají dva typy projektů: *investiční* (tvrdé projekty) a *neinvestiční* (měkké projekty). Hlavním rozlišovacím znakem jsou typy výdajů.

1.5.1 Investiční projekt

Investiční projekt je zaměřen na pořízování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Koncentrují se zejména na nákup pozemků a jejich zhodnocení, pořízení staveb, pořízení pozemků a staveb formou výstavby, rekonstrukce nemovitostí, budování infrastruktury, nákup nových strojů nebo technologií, pořízení softwaru, patentů atd.

Investiční projekty v rámci strukturálních fondů jsou spolufinancovány zejména z ERDF (Evropský fond regionálního rozvoje). Mezi dotační tituly, které se zaměřují na investiční projekty, patří např.: Regionální operační programy (ROPy), Operační program Životní prostředí (OPŽP), Integrovaný operační program (IOP), Program rozvoje venkova (PRV), atd.

1.5.2 Neinvestiční projekt

Tyto projekty se zaměřují na *investice* do rozvoje lidských zdrojů, zejména na podporu vzdělávání (celoživotní vzdělávání, rekvalifikace), sociální integrace, zaměstnanosti, rozvoje trhu práce v oblasti zvyšování konkurenceschopnosti podniků (zejména malých a středních podniků) a rovných příležitostí pro všechny v přístupu na trh práce.

Neinvestiční projekty jsou spolufinancovány z ESF (Evropský sociální fond) v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OPLZZ), Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK) a Operačního programu Praha Adaptabilita (OPPA).³

1.6 Vybrané metodické nástroje pro přípravu projektu

Standardními nástroji pro přípravu projektu jsou: SWOT analýza, brainstorming, definice cílů, aktivit a indikátorů projektu, časový plán a analýza veřejné podpory, které jsou využívány u investičních i neinvestičních projektů.

Pro přípravu investičních projektů se často využívá studie příležitostí, studie proveditelnosti či analýza přínosů a výsledků, analýza projektů vytvářejících příjmy, analýza vlivu na životní prostředí atd.

1.7 Vymezení pojmu absorpce dotací

Absorpce dotací je pro účel této práce chápána jako bodové hodnocení schopnosti žadatelů získávat finanční příspěvky z fondů EU – na realizaci svých projektů naplňujících strategii mikroregionu (projektů využívajících místního potenciálu v oblasti cestovního ruchu) – v jednotlivých mikroregionech. Za zmínku stojí zmínit, že tato schopnost je podmíněna nejen schopností a motivací obyvatel tvořit a spolufinancovat projekty podpořené fondy EU, schopností tyto dotace maximalizovat, počtem a typy projektů (portfoliem projektů), charakterem regionu, zásobníkem projektů dobrovolného svazku obcí atd., ale i možností využívat jiných podpor či výhradně vlastních zdrojů k financování své činnosti.

³ TAUER, V.; ZEMÁNKOVÁ, H.; ŠUBRTOVÁ, J. *Získejte dotace z EU*. 1. vyd. Brno: Computer Press. 2009. s. 32.

2 Tvorba projektu krok za krokem

Tato kapitola pojednává o konkrétních krocích v rámci přípravy projektu, která začíná výzvou řídicího orgánu k předkládání projektových žádostí a vrcholí zpracováním a odevzdáním projektové žádosti k jejímu vyhodnocení. Cílem je představit tento systematický proces včetně zásad při zpracování projektové žádosti a jejich jednotlivých vybraných okruhů.

Doposud tato práce řešila kompetenci žadatele v roli zpracovatele projektu. Mnohdy se ale žadatel rozhodne o zpracování svého projektu tzv. „na klíč“. Tehdy je potřeba zorientovat se na trhu dotačního poradenství a rozhodnout se pro služby konkrétního odborníka jednotlivce či pro poradenskou agenturu nebo firmu. Co externí management v oblasti realizace projektů znamená, co může přinést, o tom pojednává závěr této kapitoly.

Jednotlivé základní kroky procesu přípravy projektu až po odevzdání projektové žádosti lze shrnout do následujícího seznamu:

- Seznámení s výzvou k předkládání projektů
- Seznámení s Příručkou pro žadatele a s Příručkou pro příjemce
- Seznámení s pravidly pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU
- Sestavení projektového záměru
- Konzultace se zprostředkujícím subjektem, poradenskou firmou
- Sestavení managementu projektu
- Definice cílů
- Definice aktivit projektu
- Analýza cílové skupiny, marketing

- Studie proveditelnosti, CBA analýza
- Finanční koncepce projektu
- Harmonogram
- Vypracování žádosti
- Kontrola projektu dle hodnotících kritérií
- Finální kontrola a odevzdání žádosti

Vybrané oddíly představují následující podkapitoly.

2.1 Výzva k předkládání žádosti

Termíny vyhlašování výzev určuje řídicí orgán příslušného programu. Vyhlášení výzev probíhá v tisku, na internetových stránkách řídicího orgánu a zprostředkujících subjektů, resp. konečných příjemců, a na příslušných webových stránkách. Centrální adresou jsou stránky MMR ČR www.strukturalni-fondy.cz.⁴

2.2 Zásady pro přípravu projektové žádosti

V rámci SWOT analýzy byl vymezen základní prostor pro realizaci projektu, pomocí logického rámce byla vystavěna hrubá konstrukce projektového záměru včetně vazeb mezi jednotlivými aktivitami, Ganntův diagram doplňující časové rozložení jednotlivých fází projektu, studie proveditelnosti a analýza přínosů a užitků dokreslující finanční rámec pro investiční projekty. Samotné zpracování projektové žádosti by mělo

⁴ ODBOR RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ MMR ČR (zprac.). *Fondy EU: Glosář základních pojmů* [online]. MMR, 2005-08 [cit. 2010-11-10]. 80 s. (PDF). Dostupný z WWW: <<http://strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=6ea90988-5ae0-489d-b765-d853a50363ec>>.

představovat závěrečnou – nicméně klíčovou – fázi přípravy projektu, jeho detailní vykreslení. Při zpracovávání projektové žádosti bychom měli mít na zřeteli následující zásady:

1. *Čas*
2. *Konzultace*
3. *Jasnost a stručnost*
4. *Srozumitelnost*
5. *Zpracování projektu*

Pro vyplňování projektové žádosti existuje podrobný návod, který je buď součástí nápovědy elektronického formuláře, nebo jej lze najít v Příručkách pro žadatele. V případě nejasností je možno obrátit se pro pomoc na kontaktní osobu uvedenou ve výzvě. V případě technických problémů s vyplňováním elektronického formuláře žádosti má vyhlášovatel k dispozici telefonický a e-mailový kontakt na helpdesk správce software (helpdesk = systém technické podpory sloužící zejména k řešení problémů s informačními technologiemi a počítači.).⁵

2.3 Vybrané okruhy projektové žádosti

Vybrané okruhy projektové žádosti představují jednotlivé části žádosti včetně jejich předpokladů, pravidel, funkce a rad pro zpracovatele těchto celků.

⁵ TAUER, V.; ZEMÁNKOVÁ, H.; ŠUBRTOVÁ, J. *Získejte dotace z EU*. 1. vyd. Brno: Computer Press. 2009. s. 98.

2.3.1 Vnitřní řízení projektu

Kvalitní příprava realizačního týmu je základem úspěchu projektu. Velikost projektového týmu a zapojení jeho členů pracovními úvazky by měla odpovídat rozsáhlosti a složitosti projektu. Mezi členy realizačního týmu patří např. hlavní manažer/ka projektu, manažer/ka nebo administrátor/ka projektu, finanční manažer/ka nebo ekonom/ka nebo účetní projektu, asistent/ka apod. Členové realizačního týmu musí mít jasně vymezené kompetence a vzájemné vztahy odpovědnosti tak, aby byl zajištěn bezproblémový chod projektu v souladu s harmonogramem. Do realizačního týmu spadají jak osoby, které budou zajišťovat projekt ze strany realizátora, tak jeho partnerů.

Řízení projektu také znamená nastavení vnitřních procesů. Jakým způsobem bude probíhat koordinace projektového týmu, jaké jsou konkrétní role členů realizačního týmu v jednotlivých klíčových aktivitách, jak bude vypadat zapojení partnerů do projektu, zapojení do práce s cílovou skupinou apod.

2.3.2 Rizika

Každý projekt má svá rizika a žadatel by měl být schopen je identifikovat a dokázat je eliminovat. Jejich pojmenování už bylo částečně provedeno ve SWOT analýze a více rozvedeno v logickém rámci projektu. V projektové žádosti by měla být v souladu s údaji obsaženými v těchto dvou dokumentech uvedena nejzásadnější vnější i vnitřní rizika projektu. Zároveň je potřeba uvést i management rizik, tj. jakým způsobem identifikovaným rizikům předcházet, případně uvést „plán B“, pokud se riziko naplní. Rizika je vhodné seřadit podle naléhavosti (dle součinu pravděpodobnosti jejich výskytu a dopadu) a také rozdělit na vnější a vnitřní.

2.3.3 Publicita

U projektů realizovaných s finanční podporou ze strukturálních fondů je kladen velký důraz na publicitu nejen v rámci samotného projektu, ale také na propagaci programu

dle pravidel vizuální identity. Součástí projektové žádosti by měl být detailní popis, jakým způsobem bude projekt a program propagován.

Měla by být zajištěna publicita projektu směrem dovnitř, pro cílovou skupinu i navenek, pro širokou veřejnost, a to v průběhu projektu i po jeho skončení.⁶

2.3.4 Rozpočet

Základním předpokladem úspěšně realizovatelného projektu je reálně sestavený rozpočet.

Aby byl žadatel schopen kvalifikovaně rozvrhnout cash flow projektu, musí nejprve vědět, jaký způsob financování je v daném grantovém schématu podporován. Obecně existují dva typy financování:

- *Zálohové financování*
- *Zpětné proplácení výdajů*

Rozpočet uvedený v projektové žádosti slouží jako odhad celkových způsobilých nákladů projektu. Způsobilé náklady se dělí na přímé a nepřímé. Přímé náklady jsou náklady prokazované přímo, tj. pomocí účetních dokladů, resp. záznamů, mzdových nákladů atp. Nepřímé náklady jsou prokazované nepřímo, tzv. paušálně.⁷

Způsobilé výdaje (uznatelné náklady)

Způsobilé výdaje (uznatelné náklady) jsou takové, které jsou v souladu s evropskou a českou legislativou (především v souladu s článkem 56 nařízení Rady (ES) č.1083/2000,

⁶ TAUER, V.; ZEMÁNKOVÁ, H.; ŠUBRTOVÁ, J. *Získejte dotace z EU*. 1. vyd. Brno: Computer Press. 2009. s. 102.

⁷ PŘICHYSTAL, A. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU aneb Jak uvařit dobrý projekt*. 1. vyd. Nymburk: VEGA-L, 2008. s. 127.

s nařízením Komise (ES) č.1828/2006 a v souladu s Pravidly způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2007-2013) a s operačními programy vč. navazujících dokumentů (především příruček pro žadatele a příjemce).

- Výdaje musí být přiměřené a být vynaloženy v souladu s principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti.
- Výdaje musí být identifikovatelné a prokazatelné a musí být doložitelné přijatými účetními doklady.
- Výdaje musí být skutečně zaplacený a zaplacení musí být doloženo před jejich certifikací a proplacením z fondů EU.

Výdaje jsou způsobilé pro příspěvek z fondů, jestliže vznikly a byly skutečně uhrazeny mezi 1. lednem 2007 a 31. prosincem 2015. Projekty nesmějí být dokončeny před počátečním dnem způsobilosti. Řídící orgány mohou stanovit užší kritéria pro počáteční a koncové datum způsobilosti výdajů.⁸

Struktura rozpočtu

Struktura rozpočtu je dána, stejně tak procentní limity na jednotlivé rozpočtové kapitoly. Rozpočet je členěn na kapitoly, podkapitoly a jednotlivé položky projektu. Žadatel vyplňuje jen ty položky rozpočtu, které jsou pro projekt relevantní. Při sestavování rozpočtu je třeba dodržet dané maximální a minimální limity finanční podpory z veřejných zdrojů, které jsou uvedeny ve výzvě pro předkládání projektových žádostí. Stejně

⁸ *Metodická příručka způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2007-2013* [online]. Aktualizovaná verze. Praha: MMR, 2010-03-22 [cit. 2010-12-01]. 120 s. (PDF). Dostupné z WWW: <<http://strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Metodicke-rizeni-NSRR/Metodicka-doporuceni/Metodicka-prirucka-zpusobilych-vydaju-pro-pro-prog>>. s. 7-10.

tak je nutné do rozpočtu uvést vlastní zdroje spolufinancování tam, kde to pravidla vyžadují.

Předdefinované členění rozpočtu je pouze základní. Při vyplňování žádosti je nutné přidat do podskupin konkrétní položky, na které je plánováno čerpat podporu. Bez přesného pojmenování plánovaných výdajů nelze posoudit potřebnost výdaje ve vazbě na klíčové aktivity projektu.

Součástí rozpočtu projektu je také kapitola *Přímé výnosy projektu*. Zde je nutné uvést součet všech předpokládaných příjmů, které budou generovány v průběhu projektu. Vzniknou žadateli nebo jeho partnerům díky tomu, že budou v rámci projektu např. poskytovat služby za úplatu nebo se jedná o výnosy vzniklé z prodeje, pronájmu, poskytování služeb, apod. Tyto příjmy odečítají od uznatelných nákladů projektu a tudíž je o tuto částku ponížena finanční podpora přidělená projektu.⁹

2.3.5 Indikátory (Monitorovací ukazatele)

Jednu z klíčových kapitol projektové žádosti představují monitorovací ukazatele – indikátory. Pomocí těchto indikátorů jsou totiž kvantifikovány výstupy a výsledky projektu. Splnění indikátorů je jedním z hlavních hledisek úspěšnosti projektu.

Při výběru indikátorů je potřeba myslet na to, že při sledování indikátorů v průběhu projektu se musí vykazovat i zdroje pro vykazování dat.

Indikátory musí být nastavené reálně, aby byl realizátor schopen je plnit. Jejich nastavení musí odpovídat rozpočtu projektu.

⁹ FARDOVÁ, L. *Jak vytvářet projekty za podpory Strukturálních fondů EU* [online]. Praha: PERSONA GRATA, 2007 [cit. 2010-12-02]. 73 s. (PDF). Dostupné z WWW: <http://www.personagrata.cz/harbour/projekty%20web.pdf>. s. 44.

Tab. 1 Příklad ukazatelů u neinvestičního projektu

	Rekvalifikační kurzy	Kvantifikace
Vstupy	Rozpočet vynaložený na školení	hodnota (Kč)
Výstupy	Počet účastníků kurzu	hodnota (osoby)
Výsledky	Počet úspěšně vyškolených osob, které získaly kvalifikaci	hodnota (osoby)
Dopady	Počet osob, které v průběhu 6 měsíců získaly práci	hodnota (osoby)

Zdroj: FARDOVÁ, L. Jak vytvářet projekty za podpory Strukturálních fondů EU, s. 51.

Tab. 2 Příklad ukazatelů u investičního projektu

	Stavba silnice	Kvantifikace
Vstupy	Náklad stavby	hodnota (Kč)
Výstupy	Délka stavby	hodnota (km)
Výsledky	Zisk z přístupnosti	hodnota (Kč)
Dopady	Počet vozidel užívajících cestu v průběhu 6 měsíců	hodnota (vozidla)

Zdroj: FARDOVÁ, L. Jak vytvářet projekty za podpory Strukturálních fondů EU, s. 51.

2.3.6 Horizontální témata

Projekty podporované ze strukturálních fondů musí respektovat i tzv. horizontální témata. Jejich název je odvozen ze skutečnosti, že představují prioritní oblasti vycházející z politik Evropské unie, které procházejí napříč – horizontálně – jednotlivými prioritami a opatřeními programových dokumentů strukturálních fondů.

Rovné příležitosti

V této části projektové žádosti musí žadatel napsat, jaký vliv má projekt na tzv. rovné příležitosti (mužů a žen, různých sociálních, věkových a jinak znevýhodněných skupin atd.).

Udržitelný rozvoj

Rozvoj je považován za udržitelný tehdy, jestliže naplní potřeby současné generace, aniž by ohrozil možnosti naplnit potřeby generací příštích. Udržitelný rozvoj zahrnuje zejména úsilí o minimalizaci negativních dopadů opatření k dosažení cílů v jedné oblasti společenského rozvoje na vývoj jiných oblastí. Projekt může mít na udržitelný rozvoj pozitivní vliv, nebo neutrální. Nikdy však nesmí mít negativní dopad (zejména na životní prostředí).

2.3.7 Partnerství

Partnerství hraje ve strukturální politice důležitou roli a je dokonce jedním z hlavních principů poskytování podpory z Evropského sociálního fondu. V rámci projektu představují partnerství projektoví partneři, kteří se na základě smluvního vztahu s příjemcem dotace podílejí na přípravě a realizaci projektu.

2.3.8 Multiplikační efekty

Při přípravě projektu lze narazit na termíny multiplikační efekty nebo přidaná hodnota. Pod pojmem multiplikační efekty se skrývá přenositelnost výsledků projektu i do jiné sféry, zda může mít projekt i nějaké jiné pozitivní dopady než je primárně plánováno, zda dokáže nastartovat proces, který by znásobil pozitivní přínos projektu.¹⁰

¹⁰ FARDOVÁ, L. *Jak vytvářet projekty za podpory Strukturálních fondů EU* [online]. Praha: PERSONA GRATA, 2007 [cit. 2010-12-03]. 73 s. (PDF). Dostupné z WWW: <http://www.personagrata.cz/harbour/projekty%20web.pdf>., s. 43-54.

2.4 Externí poradenské služby

Dosavadní část této práce se zabývala situací, kdy si žadatel rozhodl osobně napsat vlastní projekt. Nastávají ale i situace, kdy nedostatek času a další důvody žadateli v tomto brání. Tehdy nezbývá nic jiného než využít služeb odborníků a specialistů v oblasti dotačního poradenství.

2.4.1 Výhody externích poradenských firem

Výhody externích poradenských firem tkví především:

- V ekonomičtějším řešení plnění příležitostného „problému“ (projektu) oproti držení v zaměstnaneckém stavu odborníků a specialistů v naději, že jednoho dne budou jejich kompetence využity
- Ve schopnosti přípravy a řízení nejen malých, ale i středních a velkých projektů
- Ve spolupráci konzultantských firem mezi sebou, případně ve spolupráci konzultantské firmy se subkonzultantem pro určitou úzkou specializaci
- V dostatku času žadatele na své další povinnosti
- V „rychlém“ zvládnutí procesu tvorby projektu (firmy mají databáze projektů, které jsou schopné rychle je adaptovat na podmínky žadatele)
- V konexích, zkušenostech a nezaujatém pohledu poradců
- Ve schopnosti systémového pohledu, identifikace problémů a návrhů řešení poradců aj.

2.4.2 Nabídka poradce na realizaci služeb v oblasti dotačního poradenství

Kvalita poradenského výkonu je dána schopností poradce komunikovat s klientem a schopností klienta dostat z poradce maximum. Doporučuje se dohodnout si základní věci předem, nejlépe použít následující kontrolní seznam a mít ho jako součást smlouvy s poradcem.

Součástí nabídky poradce na realizaci služeb by mělo být:

- *Přístup k problému*
(osobní pohled na problém a cíle, kterých má být dosaženo, strategie projektu, návrh organizace, časový plán, sled operací, účast klienta na realizaci, důsledky pro běžný provoz, co se klient naučí)
- *Personální obsazení*
(struktura, organizace a řízení navrženého týmu, CV členů poradenského týmu a manažerů vykonávajících dohled, odborné zázemí firmy)
- *Profil a charakteristika poradce nebo poradenské společnosti*
(celkový profil, schopnost řešit daný projekt, možnost poradce pomoci po skončení projektu atd.)
- *Honorář a jiné podmínky*
(způsob výpočtu honoráře, výlohy účtované mimo honorář, způsob placení, autorská práva, řešení sporů atd.)

2.4.3 Vyhodnocení nabídky poradce

Mezi základní kritéria výběru poradce patří:

1. *Profesionalita*
(reference, vzdělání klíčových lidí, znalost odvětví, porozumění prostředí žadatele, etické standardy)

2. *Vzájemné porozumění žadatele a poradce*
3. *Koncepce projektu*
(skutečné porozumění problému, inovativní nebo standardní postup, náklady versus kvalita, čas)
4. *Při větších projektech schopnost mobilizovat další zdroje*
5. *Cena*
6. *Pověst a image*

Při výběru poradce je vhodné použít tyto *dotazy*:

- Jak přistoupíte k našemu problému?
- Jakých předchozích zkušeností využijete?
- Jaké poradenské metody upřesňujete?
- Jak organizujete poradenské projekty?
- Můžete popsat nejúspěšnější a nejméně zdařilé projekty?
- Jaké jsou silné a slabé stránky vaší firmy?

3 Mikroregion Krušné hory – západ (MR KHZ)

První část kapitoly seznamuje se životem v mikroregionu. Další část se zabývá hodnocením pozice žadatelů, kteří realizují své projekty podporující rozvoj cestovního ruchu v MR KHZ, v získávání peněžních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v komparaci s podobnými mikroregiony. Závěrečná část šetří faktory úspěchu těchto žadatelů o dotace v rámci přípravné fáze projektu.

3.1 Socioekonomická analýza MR KHZ

Podkapitola ve svém úvodu seznamuje s historií MR, jenž je v neustálém dialogu se současnou kvalitou života v tomto území, a proto je pro pochopení současné situace v MR vhodné se také o ní zmínit. Socioekonomická analýza současné situace v MR seznamuje s podstatou vzniku mikroregionu, charakterem místního života i životním prostředím. Cílem podkapitoly je udělat si ucelenou představu o situaci v MR a vytvořit tímto kontext s navazujícím hodnocením absorpční kapacity MR KHZ.

3.1.1 Historie mikroregionu KHZ

Až do 12. století byla jak česká, tak saská strana Krušných hor synonymem pro pravý hraniční temný hvozď. První lidé začali toto území osidlovat až v druhé půlce 12. století. Lákaly je sem tmavé a těžké krupky cínu a blyštivé stříbro, které nacházeli v řekách a potocích stékajících z hor do údolí Ohře a po zvlněném hřebenu hor do Saska. Kolem roku 1170 byl postaven hrad Schwarzenberg na saské straně. Pod jeho ochranou začali do hor proudit horníci, zemědělci a řemeslníci. Na české straně hrála obdobnou roli strážní románská věž nad městem Nejdek. Z dominantního skalního útesu hlídala posádka Černé věže průběh a výnosy rýžování stříbra, cínu a dalších kovů v řece Rolavě. V 16. století byla celá oblast horním rajónem s celkem 24 lokalitami městského charakteru, z nichž některé – zejména Jáchymov – patřily v té době k největším centrům osídlení na území českého státu.

Po období nadšeného osidlování Krušných hor přišly morové rány, které zdecimovaly populace horníků, a války, které vyhladovělé obyvatele vyháněly do lesů. Po konci třicetileté války (po roce 1648) došlo k prvnímu vyhnání obyvatel z důvodu jejich neslučitelnosti se státním zřízením. Za hranice českého království museli odejít všichni protestanti, kteří odmítli přejít na katolickou víru. Vyhnaní z Čech mířili zejména do Johanngeorgenstadtu. Tímto způsobem se české království poprvé zřeklo velmi pracovitých horníků a úspěšných podnikatelů, kteří založili svoje provozy v sousedním Sasku. Vytvořili tak konkurenci pro doly a další řemesla, která zůstala v Čechách. Stříbrná a cínová prosperita pominula, lidé neměli práci, chudli.

V 17. století se život v horách stal velmi složitým. Naštěstí patrioti organizovali sbírky, začala se objevovat nová řemesla a lidé zakládali nové výroby. Uchytila se zde výroba moderních krajk a rukavic, výroba ze dřeva a hudebních nástrojů, cínových lžící a ražení knoflíků. V lesích se v mířích vyrábělo dřevěné uhlí a těžila se rašelina.

Výrazné oživení přineslo do kraje až vybudování železnice koncem 19. století. Po skončení druhé světové války Češi, kteří jako první zažili, co je to vyhnání z domova, použili proti českým Němcům dobře naplánovanou odplatu. Po divokém odsunu z léta 1945 pokračoval organizovaný odsun dvou a půl miliónu obyvatel z pohraničí. Zároveň hned po osvobození mířily do pohraničí statisíce Čechů. Toto dějinné střídání obyvatel ukončilo staletý pobyt německých obyvatel v českém pohraničí.

Smutnou stránkou historie regionu bylo pak zřízení zajateckých táborů, nebo nových „lágrů“, které si postavili vlastníma rukama političtí vězni v první polovině padesátých let. Komunistický režim posílal tyto „nespolehlivé“ občany na nucené práce do uranových dolů. K zásadním změnám dochází od roku 1989, kdy nastalo v celé Evropě období pádu železných opon vytvářejících z hranic izolační zeď. Vojenské posádky nadobro opustily početné hlásky a kasárny. Lidé mohli beztrestně nahlédnout k sousedům za hranicí. Nastává rozvoj letní i zimní turistiky. V pohraničí zavládla všeobecná nálada sbližování. Navázaly se kontakty mezi oběma stranami Krušnohoří. Například Občanské sdružení Abertamy udržuje úzkou spolupráci s Krušnohorským spolkem (Erzgebirgverein) z Breitenbrunnu. Členové těchto spolků, rodáci a další zájemci oslavili 1. května 2004

vstup České republiky do Evropské unie přímo na hranici obou zemí – v bývalé osadě Halbmeil.¹¹

3.1.2 Právní forma MR KHZ

Mikroregion Krušné hory – západ představuje dobrovolný svazek obcí (DSO; podle § 49, odst. 3 zákona 128/2000 Sb. v platném znění a ve znění pozdějších předpisů) s názvem Sdružení Krušné hory – západ (SKHZ) a jeho právní postavení vychází z § 46, odst. 2 písm. c) zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Sdružení bylo vytvořeno 9. června 1994 jako sdružení právnických osob za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu, památek, kultury a sportu v tomto regionu, za účelem přeshraniční spolupráce obcí pro zajištění společných projektů, získávání finančních prostředků na podporu rozvoje mikroregionu Krušných hor atp.

S ohledem na dobu existence Sdružení 17 let, je pochopitelné, že prošlo určitým vývojem. Právnické osoby, které byly jeho členy a podporovaly tímto způsobem rozvoj regionu, postupně svoje členství ukončovaly, stejně jako některé obce ze Sdružení vystoupily a některé se naopak k myšlence SKHZ přihlásily. Proto, aby Sdružení mohlo čerpat finanční prostředky z fondů Evropské unie (Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad), bylo nutné ho transformovat na svazek obcí, což se tak stalo 1. června 2008.

SKHZ je spoluzakladatelem Místní akční skupiny (MAS) Krušné hory západ, o. s., která byla založena za účelem podpory rozvoje venkova 28. listopadu 2006.¹²

¹¹ MIKŠÍČEK, P. *Znovuobjevené Krušnohoří*. 1. vyd. Boží Dar: Služby Boží Dar, 2005. 402 s.

¹² TŮMOVÁ, J. *Výroční zpráva* [online]. Ostrov: SKHZ, 2009 [cit. 2010-12-10]. Dostupný z WWW: <http://www.skhz.cz/vyrocní-zpráva/page/clen/vyrocní_zpráva/>.

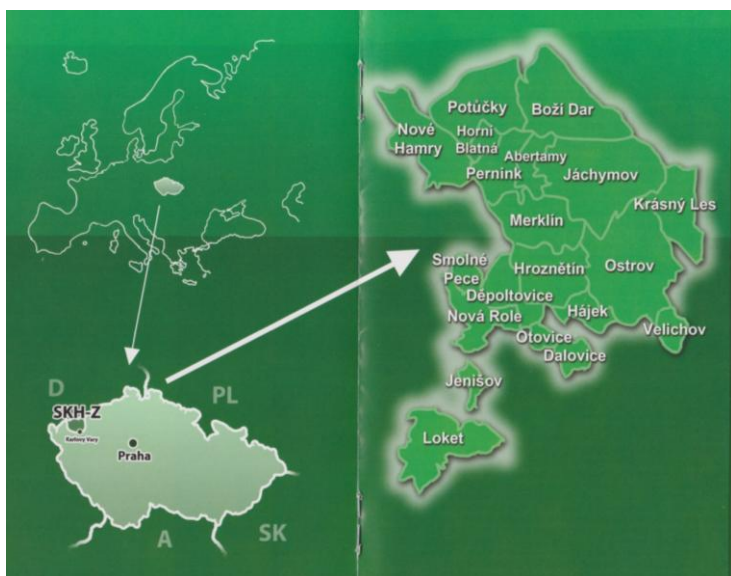
3.1.3 Geografie území

Region KHZ leží v Karlovarském kraji, přesněji v jeho severovýchodní části, a v současnosti je tvořen 21 městy a obcemi: Abertamy, Boží Dar, Dalovice, Děpoltovice, Hájek, Horní Blatná, Hroznětín, Jáchymov, Jenišov, Krásný Les, Locket, Merklín, Nová Role, Nové Hamry, Otovice, Ostrov, Pernink, Potůčky, Smolné Pece, Šemnice a Velichov.

SKHZ sousedí ze severní strany se SRN (spolková země Svobodný stát Sasko), s níž je propojeno dvěma hraničními přechody: Boží Dar – Oberwiesenthal a Potůčky – Johannegeorgenstadt (také železniční).

Největším sídlem v mikroregionu je město Ostrov, které leží v podhůří Krušných hor. Mezi další významná střediska osídlení se řadí města Jáchymov a Nová Role.

Značnou část území zaujímá pohoří Krušných hor, které tvoří přirozenou hranici s Německem, jak ukazuje následující obrázek.

Zdroj: Sdružení Krušné hory – západ

Obr. 2 Mapa Evropy/ČR/Sdružení Krušné hory – západ

Největších nadmořských výšek dosahují Krušné hory v území při státní hranici a to na území Jáchymovské hornatiny. Kromě Klínovce (nejvyšší vrchol Krušných hor – 1 244 m n. m.) jsou dalšími významnými vrcholy Božídarský Špičák (1 155 m n. m), Neklid, Plešivec a Perninský vrch.¹³

Celé území SKHZ leží v Karlovarském kraji a jeho rozloha činí 396,35 km². Stav obyvatelstva v městech a obcích MR KHZ ukazuje následující tabulka.

¹³ RRA ÚK. (zprac.). *Strategický plán Leader* [online]. Ústí nad Labem: RRA ÚK, 2008 [cit. 2010-12-15].
Dostupný z WWW: <http://www.skhz.cz/spl/page/mas/mas_spl/#_Toc152993391>.

Tab. 3 Počet obyvatel v městech a obcích v území MR KHZ k 31. 12. 2009

Obec/město	Status	Počet obyvatel	Výměra půdy v (ha)	Hustota obyvatel (osob/km ²)
Abertamy	obec	1339	870	153,90
Boží Dar	město	188	3796	4,95
Dalovice	obec	1893	628	301,43
Děpoltovice	obec	335	1287	26,03
Hájek	obec	483	875	55,20
Horní Blatná	obec	673	563	119,54
Hroznětín	obec	1931	2379	81,17
Jáchymov	město	3194	5111	62,49
Jenišov	obec	757	518	146,14
Krásný Les	obec	262	2270	11,54
Loket	město	3191	2675	119,29
Merklín	obec	1110	2342	47,40
Nová Role	město	4159	1353	307,39
Nové Hamry	obec	327	2511	13,02
Ostrov	město	17230	5042	341,73
Otovice	obec	605	442	136,88
Pernink	obec	722	1571	45,96
Potůčky	obec	428	3202	13,37
Smolné Pece	obec	129	645	20,00
Šemnice	obec	583	1320	44,17
Velichov	obec	539	235	229,36
Σ		40078	39635	
Ø		1908	1887,4	108,62

Zdroj: Český statistický úřad (ČSÚ), 2011, vlastní výpočet

3.1.4 Hospodářství v mikroregionu

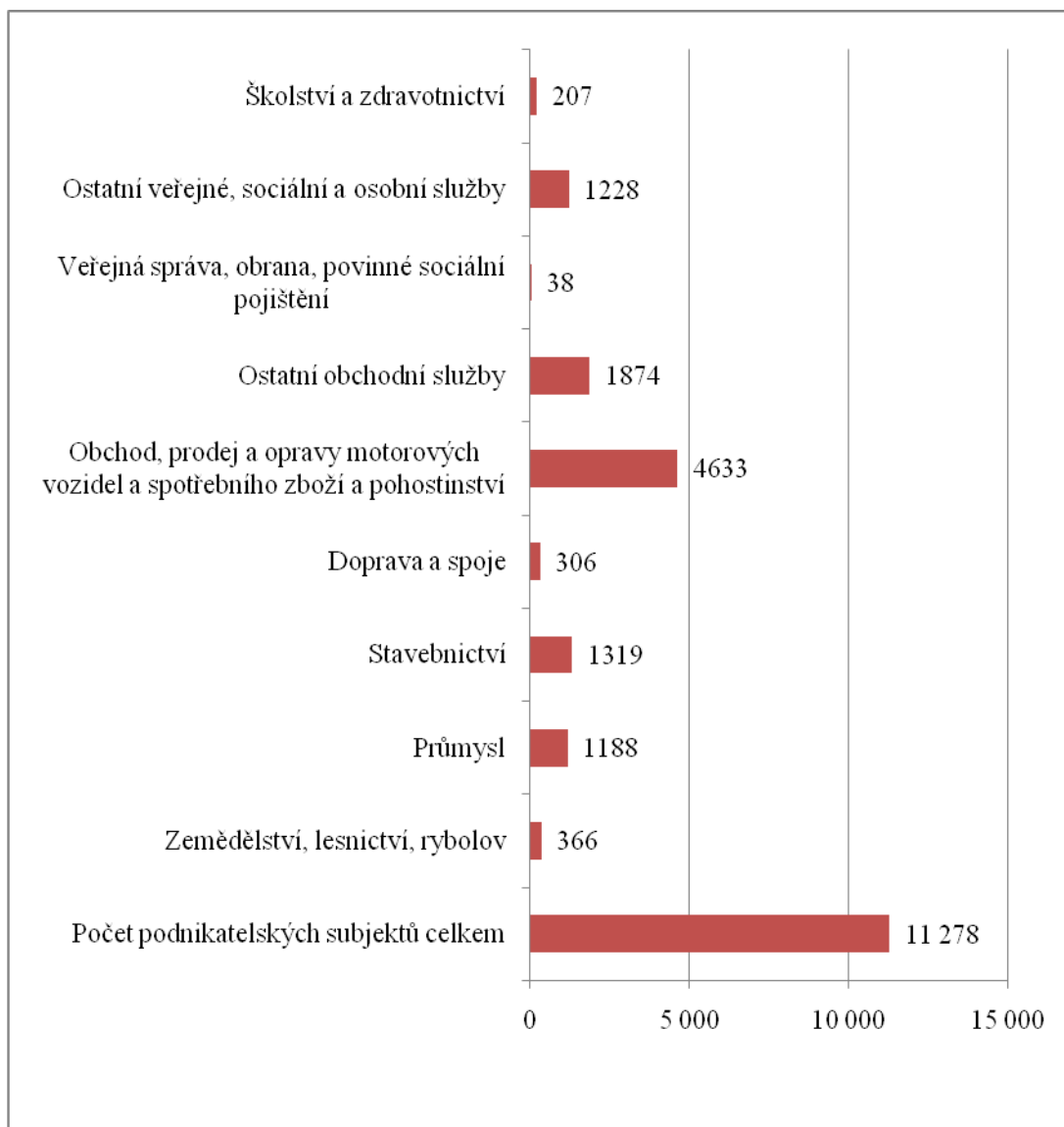
Transformace ekonomiky a restrukturalizace výroby po roce 1989 vedly mj. k rozsáhlým změnám odvětvové struktury a ke změnám v rozmístění hospodářských aktivit ekonomické základny mikroregionu. Ve stejném období došlo také k výraznému snížení zaměstnanosti v primárním sektoru a částečně i v sekundární sféře hospodářství, vzrostla zaměstnanost ve službách.

Ekonomická váha mikroregionu byla v minulosti nadprůměrná. Region patřil k průmyslovým regionům s důrazem na těžbu nerostných surovin (Např. v 16. století bylo město Jáchymov největším centrem těžby stříbra na kontinentu. V 19. století se v dole Svornost těžila uranová ruda a tamní vytrysklý pramen dal za vznik léčebným kabinkám, které se časem transformovaly na ohromný lázeňský hotel, dnešní Radium Palác.) a na zemědělskou výrobu. Tyto činnosti měly řadu dopadů na kvalitu životního a sociálního prostředí, na sídelní strukturu a vzdělanostní strukturu obyvatel regionu.

Jádrem dnešní hospodářské činnosti v mikroregionu je obchod, prodej a pohostinství. To tvoří v rámci mikroregionu 29 % všech ekonomických subjektů (region Severozápad 37,1 %). Významným rozvíjejícím se odvětvím je cestovní ruch a to nejen lázeňský, ale i horský neboli sportovně založený. Mikroregion KHZ má bohaté zázemí v oblasti cestovního ruchu, zimních sportů a je vhodný pro příznivce cykloturistiky a různých adrenalinových sportů. Dotčené území je možné využít i pro agroturistiku, lze zde nalézt nejen mnoho technických památek, ale především množství kulturních a sakrálních památek.

Dalším významným odvětvím je stavebnictví. Na jednu obec v MR připadá 66 subjektů podnikajících v tomto odvětví.

Zastoupení jednotlivých činností podnikatelských subjektů v mikroregionu znázorňuje následující obrázek.

Zdroj: ČSÚ, 2009, vlastní výpočet

Obr. 3 Hospodářská činnost podle převažující činnosti podnikatelských subjektů v MR KHZ

Zastoupení subjektů v regionu dle jejich právní formy ukazuje následující tabulka.

Tab. 4 Hospodářská činnost subjektů podle jejich právní formy v mikroregionu KHZ

Právní forma subjektu	Počet subjektů
Státní organizace	45
Akciové společnosti	27
Obchodní společnosti	802
Družstevní organizace	19
Peněžní organizace	0
Živnostníci	7939
Samostatně hospodařící rolníci	0
Svobodná povolání	267
Zemědělští podnikatelé	34
Ostatní právní formy	2195

Zdroj: ČSÚ, 2009, vlastní výpočet

V mikroregionu, stejně tak jako v celé ČR, v posledních letech významně roste nezaměstnanost. Průměrná míra registrované nezaměstnanosti vzrostla od roku 2008, kdy tato činila 7,87 % na 12,88 % za rok 2010, což představuje nárůst o 5,01 %. Nárůst průměrné registrované míry nezaměstnanosti v České Republice činil za stejné období (2008-2010) 3,04 %. Vývoj míry nezaměstnanosti v MR ukazuje následující tabulka.

Tab. 5 Vývoj nezaměstnanosti v MR KHZ v porovnání s většími územními jednotkami

	ČR	Karlovarský kraj	Okres Karlovy Vary	MR KHZ
Průměrná míra nezaměstnanosti 2008	5,96 %	7,62 %	7,38 %	7,87 %
Průměrná míra nezaměstnanosti 2009	9,24 %	11,07 %	10,48 %	12,75 %
Průměrná míra nezaměstnanosti 2010	9,00 %	11,39 %	10,90 %	12,88 %
Počet ekonomicky aktivních obyvatel na celkovém počtu obyvatel k 31. 12. 2009	60,75 %	63,07 %	65,02 %	50,55 %

Zdroj: ČSÚ, 2009-2010, vlastní výpočet

V roce 2010 vykázala nejvyšší průměrnou roční registrovanou nezaměstnanost obec Krásný Les, která činila 24,6 %, obec Abertamy (17,61 %) a obec Jenišov (16,3 %). Naopak nejlépe si počínala obec Otovice se 4,40% registrované průměrné roční míry nezaměstnanosti, obec Nová Role (4,88 %) a město Boží Dar (5,60 %). Výrazné rozdíly v míře nezaměstnanosti jsou mezi městskými částmi (např. Nová Role – městská část Karlových Varů) a obcemi v podhůří či horských oblastech.

K 31. prosinci 2009 evidovaly úřady práce v Karlovarském kraji 2 583 žadatelů o práci z MR KHZ. Počet ekonomicky aktivních obyvatel představoval 20 259 osob ze 40 078 obyvatel MR.

3.1.5 Sociální oblast

Obdobně jako v jiných oblastech česko-německého pohraničí, představuje i pro tento region výrazný přelom v populačním vývoji období let 1930-1950, kdy došlo k výraznému úbytku obyvatelstva (z celkových 53 184 v roce 1930 na 29 566 v roce 1950, tj. pokles o více než 44 %). Na rozdíl od mnohých jiných příhraničních oblastí však celkový počet obyvatel mikroregionu do roku 1961 opět vzrostl, a to až na 40 078 osob. Výraznou měrou se na tom podílelo město Ostrov.

V souvislosti s intenzivním rozvojem těžby uranu na Jáchymovsku bylo rozhodnuto, že se Ostrov stane spádovým sídlištěm pro potřeby dolů. Zatímco v roce 1930 žilo v Ostrově podle výsledků sčítání lidu 4 151 obyvatel a město bylo v pořadí až za Jáchymovem a Loktem, v roce 1961 zde žilo již 16 672 obyvatel, což představovalo cca 40 % obyvatelstva celého mikroregionu.

Populační vývoj uvnitř mikroregionu se však po druhé světové válce vyznačoval značnou nerovnoměrností. Zatímco některá, zejména průmyslová střediska (Ostrov, Nová Role) zaznamenala nárůst počtu obyvatel ve srovnání s rokem 1930, většina ostatních obcí svého předválečného stavu ani zdaleka nedosáhla. To platilo především pro odlehlější sídla poblíž státní hranice. Například v Božím Daru žije v současnosti jen 17,9 % počtu obyvatel ve srovnání se stavem v roce 1930.

V nedávno uplynulém období lze pozorovat výraznější migraci obyvatel v MR zejména v letech 2007 a 2009. Rok 2007 vykazoval značný počet přistěhovalých obyvatel především do horské obce Horní Blatná (228 obyvatel, migrační přírůstek činil + 119 osob), města Ostrov (686 obyvatel, migrační přírůstek činil + 159 osob) a města Jáchymov (276 obyvatel, migrační přírůstek činil + 71 osob). Situaci lze spojit s vyšší zaměstnaností respektive nižší průměrnou mírou nezaměstnanosti, která činila za rok 2007 v porovnání s rokem 2009 v obci Horní Blatná o 2,64 % méně, v městě Jáchymov o 1,88 % méně a v městě Ostrov dokonce o 4,6 % méně.

Jako důvod pohybu obyvatelstva lze označit ekonomickou situaci v regionu. V současnosti mikroregion s vyšší nezaměstnaností, s nízkou úrovní mezd lidí nemotivuje k setrvání v této oblasti. Navíc narůstá počet vysokoškolských studentů studujících mimo Karlovarský kraj, a tudíž také riziko jejich odchodu z kraje. Středoškolsky a vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo ztrácí region ve prospěch jiných krajů ČR. Důvodem malého počtu vzdělaných lidí je především nedostatek pracovních příležitostí.

V roce 2009 byla v Karlovarském kraji zřejmá zvlášť negativní tendence odlivu mladších ročníků (20-39 let), a to o 487 osob. Následující tabulka ukazuje migraci obyvatelstva v mikroregionu KHZ v období 2004-2009 v porovnání s Karlovarským krajem.

Tab. 6 Saldo migrace obyvatelstva v MR v porovnání s Karlovarským krajem

Oblast/Rok	2004	2 005	2 006	2 007	2 008	2 009
MR KHZ	376	-83	-9	575	139	-425
Karlovarský kraj	456	-345	103	2 329	415	-1 042

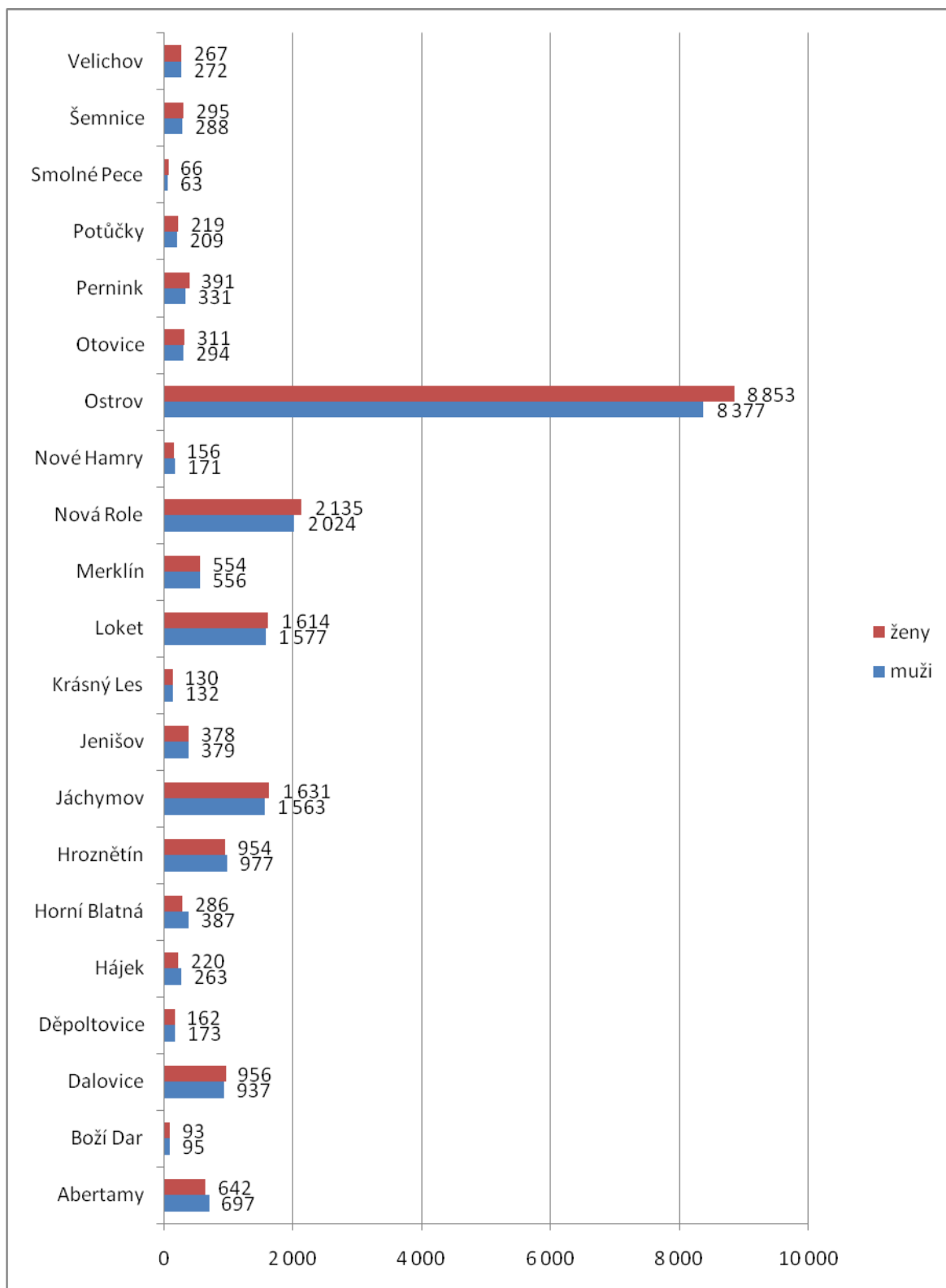
Zdroj: ČSÚ, 2011

V období 2007-2009 způsobili kladný přírůstek obyvatelstva v kraji hlavně cizinci. Jedná se nejen o zahraniční migraci, ale i o migraci cizinců uvnitř ČR. Ke zvlášť výrazné změně došlo v roce 2009, kdy se od roku 2005 na celkovém úbytku obyvatel poprvé podílel záporný migrační přírůstek. Do kraje se přistěhovalo celkem 3 056 obyvatel, z nichž 38,5 % bylo ze zahraničí (nejvíce – 12,1 % z Ruska). Vystěhovalo se celkem 4 098

obyvatel, z nich 7,2 % se stěhovalo do zahraničí. To představuje migrační úbytek o 1 042 osob (1 038 cizinců a jen 4 státní občané ČR).¹⁴

Velký počet vystěhovalých obyvatel v letech 2008 a 2009 vykazovala horská obec Pernink (468 obyvatel, saldo migrace 366 osob) a obec Horní Blatná (365 obyvatel, saldo migrace osob). V obci Horní Blatná představovala a představuje značnou část obyvatelstva komunita občanů Vietnamu, jejichž příliv směřoval do příhraničních oblastí, kde provozují svá tržiště i stánky, kam jezdí nakupovat němečtí občané. Tato jejich činnost je bezesporu spjata s pohybem obyvatel právě v obcích při hranicích se spolkovou zemí Sasko (obec Potůčky, Horní Blatná, Pernink). Aktuální stav obyvatel v MR ukazuje následující obrázek.

¹⁴ ČSÚ. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Karlovarského kraje v roce 2009* [online]. Karlovy Vary: ČSÚ KK, 2009 [cit. 2011-01-25]. Dostupný z WWW: <[http://www.kvary.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomick_cho_vyvoje_karlovarskeho_kraje_v_roce_2009/\\$File/z%C3%A1kl.tendence09.pdf](http://www.kvary.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomick_cho_vyvoje_karlovarskeho_kraje_v_roce_2009/$File/z%C3%A1kl.tendence09.pdf)>.

Zdroj: ČSÚ, 2009

Obr. 4 Počet obyvatel v obcích MR KHZ k 31. 12. 2009

Vývoj pohybu obyvatelstva v MR KHZ od roku 2001 do roku 2009 ukazuje následující tabulka.

Tab. 7 Vývoj pohybu obyvatelstva v MR KHZ v jednotlivých letech

Obce	Počet obyvatel						
	2001	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Abertamy	1202	1315	1413	1425	1418	1447	1449
Boží Dar	168	177	185	176	175	187	193
Dalovice	1801	1 880	1 890	1 875	1 856	1 849	1 784
Děpoltovice	228	302	315	309	311	312	323
Hájek	383	397	410	436	443	458	478
Horní Blatná	464	694	755	721	716	843	793
Hroznětín	1623	1 721	1 764	1 820	1 816	1 865	1 906
Jáchymov	2808	3 143	3 236	3 197	3 176	3 255	3 176
Jenišov	330	393	429	462	536	588	676
Krásný Les	169	180	184	194	196	209	220
Loket	3221	3 217	3 177	3 193	3 172	3 174	3 180
Merklín	1095	1 117	1 117	1 102	1 112	1 121	1 113
Nová Role	4049	4 047	4 030	3 995	4 019	4 063	4 009
Nové Hamry	276	292	302	313	316	331	326
Ostrov	17467	17 206	17 193	17 111	17 066	17 250	17 257
Otovice	568	598	629	613	600	585	597
Pernink	899	969	1 036	1 030	1 073	1 084	955
Potůčky	367	371	368	384	398	400	412
Smolné Pece	88	100	105	109	112	121	124
Šemnice	485	513	508	516	521	542	569
Velichov	493	506	508	512	517	526	538

Zdroj: ČSÚ, 2001-2009

3.1.6 Životní prostředí

Chráněné krajinné oblasti

Chráněná krajinná oblast Slavkovský les zasahuje do řešeného území pouze v oblasti Loketska. Byla vyhlášena v roce 1974. Jedná se o osobitý krajinný celek se specifikou geologickou a geomorfologickou stavbou (údolí Ohře a Teplé), bohatými výrony minerálních pramenů a plynů a charakteristickou vegetací.

Ostatní zvláště chráněná území

- Národní přírodní rezervace Božídarské rašeliniště – Boží Dar, Jáchymov – komplex horských rašelinišť, rašelinných luk a smrkových lesů
- Přírodní rezervace Malé jeřábí jezero – Nové Hamry – přirozené horské rašeliniště
- Přírodní rezervace Oceán – Merklín, Nejdek, Penink – přirozené horské rašeliniště
- Přírodní rezervace Ostrovské rybníky – Hájek, Hroznětín Ostrov – rybníční soustava s výskytem vzácných druhů ptactva
- Přírodní rezervace Rýžovna – Abertamy, Boží Dar – komplex luk, vřesovišť a horských lesů na čediči
- Přírodní památka Vlčí Jámy – Potůčky – hluboké propadliny po bývalé těžbě cínu

NATURA 2000

Dle novelizace Zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v souvislosti se vstupem České republiky do EU jsou vymezovány na území MR také prvky mezinárodní soustavy NATURA 2000. Jedná se o tzv. ptačí oblasti a evropsky významné lokality, jejichž přehled podává následující tabulka.¹⁵

¹⁵ RRA ÚK. (zprac.). *Strategický plán Leader* [online]. Ústí nad Labem: RRA ÚK, 2008 [cit. 2011-01-26]. Dostupný z WWW: <http://www.skhz.cz/spl/page/mas/mas_spl/#_Toc152993391>.

Tab. 8 Území soustavy NATURA 2000 na území MR KHZ

Název	Ostrovské rybníky	Krušnohorské Plató
Kód lokality	CZ0413190	CZ0414110
Kraj	Karlovarský kraj	Karlovarský kraj
Rozloha	121,0345 ha	11 779,5895 ha
Kategorie chráněného území	Evropsky významná lokalita	Evropsky významná lokalita

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), 2006

3.1.7 Cestovní ruch a lázeňství

Turistická oblast Krušné hory – západ je součástí turistického regionu Západočeské lázně a patří do Karlovarského kraje.

Tato oblast přitahuje vyznavače aktivního odpočinku jak v letním, tak i v zimním období. Vlastní Krušné hory se skládají z několika celků.

Zalesněné hřbety Krušných hor skýtají ideální podmínky pro lyžování i turistiku. Nejznámějším střediskem zimních sportů je Boží Dar, v jehož blízkosti jsou i nejvyšší vrcholky – Klínovec – 1 244 m a Špičák – 1 115 m. Pro milovníky těchto sportů skýtají jedinečné lyžařské podmínky horská střediska Krušných hor – Boží Dar, Klínovec, Potůčky a Pernink. Zájemcům o lyžování na běžkách se nabízí Krušnohorská lyžařská magistrála Bublava – Klínovec s odbočkami do Perninku a Nových Hamrů. Výborné tratě jsou také v okolí Božího Daru. Na magistrálu jsou napojena i další horská centra – Kraslice a Horní Blatná.

Dobré podmínky jsou zde i pro letní turistiku a rekreaci. Návštěvníky překvapí množství turisticky přitažlivých míst, jsou zde dobré možnosti pro cykloturistiku. Celé území je protkáno sítí značených turistických cest a cyklostezek.

Velmi specifické a významné postavení v mikroregionu má lázeňství. Část území je ojedinělá vývěry minerálních vod a plynů a jejich chemickým složením. Významnou

lokalitou s vyhlášenými ochrannými pásmy je město Jáchymov s termálními radioaktivními vodami.¹⁶

Vyhodnocení potenciálu MR KHZ v oblasti rozvoje CR

Obecně je potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu primárně určen přírodními podmínkami a mírou koncentrace kulturních, případně společenských hodnot, jež mohou být nabídnuty účastníkům cestovního ruchu.

Z hlediska obou faktorů má mikroregion KHZ územně velmi diferencované podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, což je patrné i z následující tabulky znázornění potenciálu regionu pro rozvoj cestovního ruchu vyhodnocené MMR v roce 2002.¹⁷

¹⁶ *Krušné hory – západ – turistická oblast* [online]. CRR ČR, 2010 [cit. 2011-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/zapadoceske-lazne-region/krusne-hory-zapad/>>.

¹⁷ *Regionální operační program NUTS 2 Severozápad pro období 2007-2013* [online]. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2007-11-09 [cit. 2011-02-02]. 277 s. (PDF). Dostupný z WWW: <<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/dokumenty>>. s. 56-57.

Tab. 9 Potenciál MR KHZ pro rozvoj CR

Obec	Bodová hodnota	Intenzitní zóny
Jenišov	26-30	zvýšený potenciál
Otovice	26-30	zvýšený potenciál
Dalovice	31-35	zvýšený potenciál
Hájek	31-35	zvýšený potenciál
Nová Role	41-50	zvýšený potenciál
Smolné Pece	41-50	zvýšený potenciál
Velichov	41-50	zvýšený potenciál
Hroznětín	51-60	vysoký potenciál
Děpolovice	51-60	vysoký potenciál
Šemnice	51-60	vysoký potenciál
Abertamy	61-80	vysoký potenciál
Krásný Les	61-80	vysoký potenciál
Merklín	61-80	vysoký potenciál
Pernink	61-80	vysoký potenciál
Horní Blatná	81-100	vysoký potenciál
Loket	81-100	vysoký potenciál
Nové Hamry	81-100	vysoký potenciál
Ostrov	81-100	vysoký potenciál
Potůčky	81-100	vysoký potenciál
Boží Dar	101-150	velmi vysoký potenciál

Zdroj: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2007

3.2 Pozice MR KHZ v získávání příspěvků z fondů EU

Společným znakem mikroregionů je snaha o řešení regionálních problémů, či naplňování strategických cílů. K tomu, aby byly cíle naplněny, je zpravidla třeba investice finančních prostředků. V prostředí mikroregionů se jedná především o získávání různých dotací a podpor.¹⁸

Cílem této podkapitoly je potvrdit, že MR KHZ patří k MR s vysokou absorpcí dotací z fondů EU – z operačních programů podporujících účel vzniku tohoto MR (rozvoj CR). Mikroregion je pro účely této podkapitoly chápán jako region malého geografického

¹⁸ MAREK, O. et al. *Manuál pro Ehomer: Webový nástroj indikátorů efektivity managementu mikroregionů a MAS* [online]. Praha: CpKP, 2009 [cit. 2011-02-02]. 38 s. (PDF). Dostupný z WWW: <http://www.ehomer.cz/files/manual_ehomer_verze2010.pdf>. s. 11.

měřítko, který je územně vymezen dobrovolným svazkem měst a obcí Krušné hory – západ a zastoupen všemi oprávněnými žadateli o dotace, kteří z těchto finančních prostředků realizovali a realizují své projekty naplňující rozvojovou strategii MR.

3.2.1 Identifikace příbuzných mikroregionů

Pro potřeby komparace byly vybrány 4 mikroregiony, jejichž společnými hlavními znaky jsou: příhraniční poloha, potenciál pro rozvoj CR (přírodně a turisticky nejatraktivnější regiony České republiky), strategický cíl a strukturální problémy (vyšší míra nezaměstnanosti, větší úbytek počtu obyvatel – převážně mladších ročníků – a sídel zejména v průběhu několika posledních desetiletí; užitný profil obyvatel, který nevyhovuje potřebám momentálního uplatnění na trhu pracovních příležitostí, které se v poslední době generují hlavně v oblasti služeb pro cestovní ruch; nedostatek podmínek pro usídlení nových obyvatel; nedostatek pracovních příležitostí; nedostatečná dopravní obslužnost a služby na venkově a v příhraničních oblastech atd.) blízké hospodářství a podnikatelské aktivity. Základní údaje porovnávaných mikroregionů znázorňuje následující tabulka.

Tab. 10 Přehled základních údajů o porovnávaných mikroregionech

	MR Tanvaldsko	MR Krušné hory – západ	MR Šumava západ	MR Frýdlancko	MR Orlicko
Založen	2000	1994	2001	2001	2001
Právní forma	DSO	1994-2008 SPO 2008 DSO	SPO	DSO	DSO
Počet členů	11	21	13 měst a obcí/9 podnikatelských subjektů/1 NNO	18	31
Hlavní činnost	Vzájemná spolupráce a koordinace činností v oblasti rozvoje regionu	Založen za účelem podpory rozvoje cestovního ruchu, propagace kulturních, společenských a sportovních aktivit v regionu, přeshraniční spolupráce obcí pro zajištění společných projektů, získávání finančních prostředků na podporu rozvoje mikroregionu Krušných hor atd.	Spolupráce při řešení problematiky regionálního rozvoje - zmnožení sil a prostředků při prosazování záměrů rozvoje obcí	Vzájemná spolupráce a koordinace činností v oblasti rozvoje regionu	Realizace závěrů Strategického plánu rozvoje Orlicka, podpora rozvoje cestovního ruchu a turistiky, řešení systému veřejné dopravy k zajištění dopravní obslužnosti v zájmovém území, společný postup při řešení zaměstnanosti, zdravotnictví, v oblasti propagace a informatiky, apod.
Dokumenty	Strategie rozvoje mikroregionu Tanvaldsko – 2004	Strategie rozvoje mikroregionu Krušných hor 2001-2003, Strategie rozvoje mikroregionu Krušných hor 2004-2007, Koncepce strategie energetického generelu okresu Karlovy Vary a Sokolova, Strategie plánování LEADER	Strategie rozvoje mikroregionu Šumava – západ	X	Strategický plán rozvoje Orlicka, únor 1998, Program rozvoje Králické kotliny a Bukovohorské hornatiny, duben 2002, Územní generel rozvoje cestovního ruchu Králické kotliny a Bukovohorské hornatiny – analýza, prosinec 2003
Kraj	Liberecký	Karlovarský	Plzeňský	Liberecký	Pardubický

Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR), stanovy jednotlivých MR

3.2.2 Identifikace operačních programů podporujících rozvoj cestovního ruchu

Vzhledem k cílům, podstatě existence a potenciálu porovnávaných mikroregionů bylo potřeba identifikovat operační programy, které se zaměřují na podporu projektů rozvíjejících cestovní ruch ve vybraných MR a naplňujících cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Těmito programy jsou v programovacím období 2007-2013 tyto:

- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Severozápad
- Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007-2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou
- Operační program Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013
- Cíl 3 – program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013

Dalším programem zaměřeným na obecnou podporu regionálního cestovního ruchu je Program rozvoje venkova, který je realizován Státním zemědělským intervenčním fondem a je financován z Evropského fondu regionálního rozvoje. Těchto sedm programů nabízí mikroregionům možnost realizovat své projekty a naplňovat tak své cíle a strategie. Následující tabulky představují základní předpoklady podpory a požadavky na žadatele.

Tab. 11 ROP NUTS II Severovýchod

Operační program (OP)	Prioritní osa	Oblasti podpory	Kategorie intervencí	Příjemci podpory
Regionální OP	3 Cestovní ruch	3.1 a 3.2 Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti CR	Rekonstrukce stravovacích a ubytovacích zařízení, budování cyklotras, turistických tras, revitalizace kulturně-historických a technických památek atd.	Kraje, obce, svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi, neziskové organizace, podnikatelské subjekty (pouze 3.1) a zájmová sdružení právnických osob
ROP NUTS II Severovýchod			Tvorba analytických a strategických dokumentů v oblasti CR, systém značení turistických cílů, síť informačních center, rezervační systém apod.	

Zdroj: Regionální rada soudržnosti Severovýchod

Tab. 12 ROP NUTS II Jihozápad

Operační program (OP)	Prioritní osa	Oblasti podpory	Kategorie intervencí	Příjemci podpory
Regionální OP	3 Rozvoj cestovního ruchu	3.1 Rozvoj infrastruktury CR 3.2 Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji CR 3.3 Rozvoj služeb CR, marketingu a produktů CR	Cyklistické stezky, Ochrana a rozvoj přírodního dědictví, Jiná podpora zlepšení služeb CR, Ochrana a zachování kulturního dědictví, Rozvoj kulturní infrastruktury	Kraje, obce, svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi, neziskové organizace, MSP a zájmová sdružení právnických osob, Hospodářská komora ČR a její složky
ROP NUTS II Jihozápad				

Zdroj: Regionální rada soudržnosti Jihozápad

Tab. 13 ROP NUTS II Severozápad

Operační program (OP)	Prioritní osa	Oblasti podpory	Kategorie intervencí	Příjemci podpory
Regionální OP	4 Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury CR	Výstavba, obnova, rozvoj, rekonstrukce a úpravy základní a doprovodné infrastruktury pro turistiku, revitalizace kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví a ostatních turisticky významných objektů pro jejich využití v cestovním ruchu, modernizace a úpravy lázeňské infrastruktury atd.	Kraje, obce, svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi, dobrovolné svazky obcí, nestátní neziskové organizace, organizační složky státu, podnikatelské subjekty s delší než dvouletou účetní historií a zájmová sdružení právnických osob
ROP NUTS II Severozápad		4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení	Rekonstrukce, modernizace současných ubytovacích zařízení hotelového typu, výstavba, popř. modernizace lehkých sezónních ubytovacích zařízení včetně související doplňující infrastruktury atd.	Zájmová sdružení právnických osob, podnikatelské subjekty s delší než dvouletou účetní historií
		4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktu cestovního ruchu	Podpora vzniku a činnosti regionálních partnerství v oblasti cestovního ruchu, rozvoj informačních a rezervačních systémů a vytvoření regionální sítě informačních center atd.	Kraje, obce, organizace zřizované nebo zakládané kraji a obcemi, dobrovolné svazky obcí, nestátní neziskové organizace, organizační složky státu, podnikatelské subjekty s delší než dvouletou účetní historií a zájmová sdružení právnických osob

Zdroj: Regionální rada soudržnosti Severozápad

Tab. 14 OP Cíl 3 Přeshraniční spolupráce Sasko – ČR

Operační program (OP)	Prioritní osa	Oblasti podpory	Kategorie intervencí	Příjemci podpory
Evropská územní spolupráce	2 Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu	2.2 Kooperace a rozvoj přeshraničních struktur v oblasti CR	Investiční opatření v oblasti turistické infrastruktury, podpora společného vývoje koncepcí a produktů a realizace společných marketingových opatření v oblasti cestovního ruchu, rozvoj lázeňství atd.	Kraj, obec, svazek obcí, příspěvková organizace, komory – zájmová samospráva, veřejná a státní vysoká škola, veřejná výzkumná instituce, obecně prospěšná organizace, zájmové sdružení právnických osob, občanské sdružení, a.s., státní podnik a další.
Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007-2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou				

Zdroj: CRR ČR

Tab. 15 OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polská republika

Operační program (OP)	Prioritní osa	Oblasti podpory	Kategorie intervencí	Příjemci podpory
Evropská územní spolupráce	2 Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a CR	2.2 Podpora rozvoje cestovního ruchu	Obnova a ochrana kulturního bohatství, podpora iniciací kulturních akcí, rozvoj místních kulturních tradic a jejich využití v cestovním ruchu, podpora a propagace nových produktů CR atd.	Kraj, obec, svazek obcí, příspěvková organizace, komory – zájmová samospráva, veřejná a státní vysoká škola, veřejná výzkumná instituce, obecně prospěšná organizace, zájmové sdružení právnických osob, občanské sdružení, a.s., státní podnik a další.
Operační program Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013				

Zdroj: CRR ČR

Tab. 16 OP Přeshraniční spolupráce Bavorsko – ČR

Operační program (OP)	Prioritní osa	Oblasti podpory	Kategorie intervencí	Příjemci podpory
Evropská územní spolupráce	1 Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě		Cestovní ruch, volný čas a rekreace – podpora přeshraniční spolupráce v oblastech CR, volného času a rekreace, zřizování a zkvalitňování přeshraniční infrastruktury pro CR včetně řídicích a navigačních systémů, rozvoj a zkvalitňování přeshraničních nabídek a produktů v oblasti CR, volného času a rekreace, podpora přeshraničních aktivit zaměřených na propagaci regionu atd.	Kraj, obec, svazek obcí, příspěvková organizace, komory – zájmová samospráva, veřejná a státní vysoká škola, veřejná výzkumná instituce, obecně prospěšná organizace, zájmové sdružení právnických osob, občanské sdružení, a.s., státní podnik a další.
Cíl 3 – Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013				

Zdroj: CRR ČR

Tab. 17 Program rozvoje venkova

Program	Prioritní osa	Oblasti podpory	Kategorie intervencí	Příjemci podpory
Program rozvoje venkova	3.1 Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova	3.1.3 Podpora cestovního ruchu	a) pěší trasy, vinařské stezky a hippostezky b) ubytování, sport	Nestátní neziskové organizace (a), zájmová sdružení právnických osob (a), fyzické a právnické osoby podnikající v zemědělské výrobě, nezemědělské podnikatelské subjekty

Zdroj: Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

3.2.3 Sledovaná data a jejich zdroje

Typy údajů, které byly využity pro porovnání výše absorpce dotací žadatelů v jednotlivých MR, jsou tyto:

- 1) Data popisující aktuální stav a fyzické vlastnosti mikroregionů. Tato data jsou zjištěitelná na Českém statistickém úřadě a na integrovaném portále MPSV.

Relevantní data pro celé MR byla získávána z evidence údajů na úrovni jednotlivých obcí. Sdružování těchto dat bylo třeba zpracovat ručně.

- 2) Přehledy úspěšných projektů žadatelů v jednotlivých MR podporované zmíněnými programy od počátku programovacího období 2007-2013. Šlo o nestandardizovaný a tudíž nejpracnější zdroj informací. Přehledy byly získány opět ručně a to výtahem cílových projektů z přehledů, které jsou volně dostupné na internetových stránkách jednotlivých OP a výtahem z portálu Regionálních Informačních Servisů spravovaným CRR ČR. Podmínka pro všechny typy projektů byla, že byly či jsou realizované na území šetřených mikroregionů. Přehledy úspěšných projektů jsou k nahlédnutí v přílohách této práce. Předpoklady a požadavky na tyto projekty ukazuje následující tabulka.

Tab. 18 Předpoklady a požadavky na šetřené projekty

OP	Fond	Max. dotace	Oblast podpory/Min. výše CZV	Max. výše CZV	Max. dotace u projektů s veřejnou podporou		
					Velké podniky	Střední podniky	Malé podniky
ROP NUTS II Severozápad	ERDF	85 %	4.1/5 mil. CZK	není stanovena	40 %	50 %	60 %
ROP NUTS II Severovýchod	ERDF	85 %	3.1/5 mil. CZK	není stanovena	40 %	50 %	60 %
			3.2/1 mil. CZK	není stanovena			
ROP NUTS II Jihozápad	ERDF	85 %	3.1/2 mil. CZK	není stanovena	30 %	40 %	50 %
			3.2/2 mil. CZK	není stanovena			
			3.3/2 mil. CZK	není stanovena			
Cíl 3 ČR – Svobodný stát Sasko	ERDF	85 %	2.2/22 500 Euro	není stanovena			
OPPS ČR – Polská republika	ERDF	85 %	2.2/30 000 Euro	není stanovena			
Cíl 3 ČR – Svobodný stát Bavorsko	ERDF	85 %	1.2/25 000 Euro	není stanovena			
PRV	EAFRD	EU 75 %, ČR 25 %	III. 1.3 a/50 000 CZK	1 500 000 CZK			
		EU 75 %, ČR 25 %	III. 1.3 b/50 000 CZK	10 000 000 CZK	Jihozápad		
					30 %	40 %	50 %
					Severozápad		
					40 %	50 %	60 %
					Severovýchod		
					40 %	50 %	60 %

Zdroj: Programové dokumenty jednotlivých programů

Projekty, s přeshraničním dopadem v oblasti malých přeshraničních aktivit typu *People-to-people*, jež korespondují s prioritami a opatřeními stanovenými v OP Přeshraniční spolupráce, byly pro účely komparace vyřazeny, protože nejsou evidovány dle oblastí podpor, a tudíž se o nich lze pouze domnívat.

Přehled konkrétních sledovaných údajů

Počet a hustota obyvatel, registrovaná průměrná míra nezaměstnanosti a počet uchazečů o práci, rozloha území MR, výše finančních příspěvků od Společenství, počet úspěšných projektů a počet úspěšných žadatelů.

3.2.4 Indikátory

Popisné indikátory

- Počet obyvatel v MR
- Rozloha MR
- Hustota zalidnění v MR
- Průměrná registrovaná míra nezaměstnanosti v MR
- Počet uchazečů o práci v MR

Popisné indikátory jsou skupina, která vypovídá zejména o charakteru regionu.

Indikátory Počet obyvatel a Rozloha MR pomáhají s přepočtem ostatních indikátorů tak, aby byly využitelné pro vzájemné porovnávání jinak rozdílných mikroregionů.¹⁹

¹⁹ MAREK, O. et al. *Manuál pro Ehomer: Webový nástroj indikátorů efektivity managementu mikroregionů a MAS* [online]. Praha: CpKP, 2009 [cit. 2011-03-03]. 38 s. (PDF). Dostupný z WWW: <http://www.ehomer.cz/files/manual_ehomer_verze2010.pdf>. s. 17.

Hustota zalidnění charakterizuje průměrnou míru osídlení. Je uvedena jako počet obyvatel na čtvereční kilometr a je vypočítána jako podíl počtu obyvatel a rozlohy daného území.

Průměrná registrovaná míra nezaměstnanosti informuje o průměrném procentu nezaměstnaných v regionu. O významu míry zaměstnanosti pro kvalitu života není třeba podrobněji hovořit. Indikátor se vyjadřuje jako podíl nezaměstnaných evidovaných úřadem práce z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel regionu. Zdrojem dat je především ČSÚ. Se sledováním na úrovni regionu není problém, lze ho jednoduše odvodit z počtu nezaměstnaných v jednotlivých městech a obcích.²⁰

Počet uchazečů o práci vyjadřuje počet uchazečů o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání, tj. evidovaní nezaměstnaní.

Indikátory výše absorpce dotací žadatelů v MR

- Množství získaných prostředků na 1000 obyvatel
- Velikost příspěvku od Společenství na 1 km² rozlohy území MR
- Průměrná dotace na projekt
- Celkový příspěvek od Společenství

Indikátory výše absorpce dotací z fondů EU měří dopad (důsledek) schopnosti absorpce dotací žadatelů na místní obyvatele a dotčené území. Indikátory přepočítávají celkový příspěvek na 1000 obyvatel, na 1 km² rozlohy území MR a na projekt. Poslední indikátor znázorňuje celkovou výši příspěvku od Společenství, která do MR přitekla. Váhy indikátorů absorpce dotací v celkovém hodnocení ukazuje následující tabulka.

²⁰ MAREK, O. et al. *Manuál pro Ehomer: Webový nástroj indikátorů efektivity managementu mikroregionů a MAS* [online]. Praha: CpKP, 2009 [cit. 2011-03-15]. 38 s. (PDF). Dostupný z WWW: <http://www.ehomer.cz/files/manual_ehomer_verze2010.pdf>. s. 21.

Tab. 19 Váhové koeficienty indikátorů absorpce dotací

Indikátory	Pořadí významnosti indikátorů (1 – nejmenší význam)	Váhy indikátorů
Dotace na 1000 obyvatel MR	3,5	0,35
Dotace na km ²	3,5	0,35
Průměrná dotace na projekt	2	0,2
Celkové dotace	1	0,1
Σ		1

Zdroj: vlastní

Prvním dvěma indikátorům je přiřazena největší váha z důvodu neobjektivnější výpovědi o výši absorpce dotací žadatelů v jednotlivých MR. Průměrná dotace na projekt napovídá o zastoupení typů projektů v portfoliu projektů jednotlivých MR či o schopnosti žadatelů maximalizovat dotace. Poslední indikátor informuje o absolutní částce finančních prostředků, která byla žadatelům od začátku rozpočtového období 2007-2013 vyplacena.

3.2.5 Komparace – Popisné indikátory

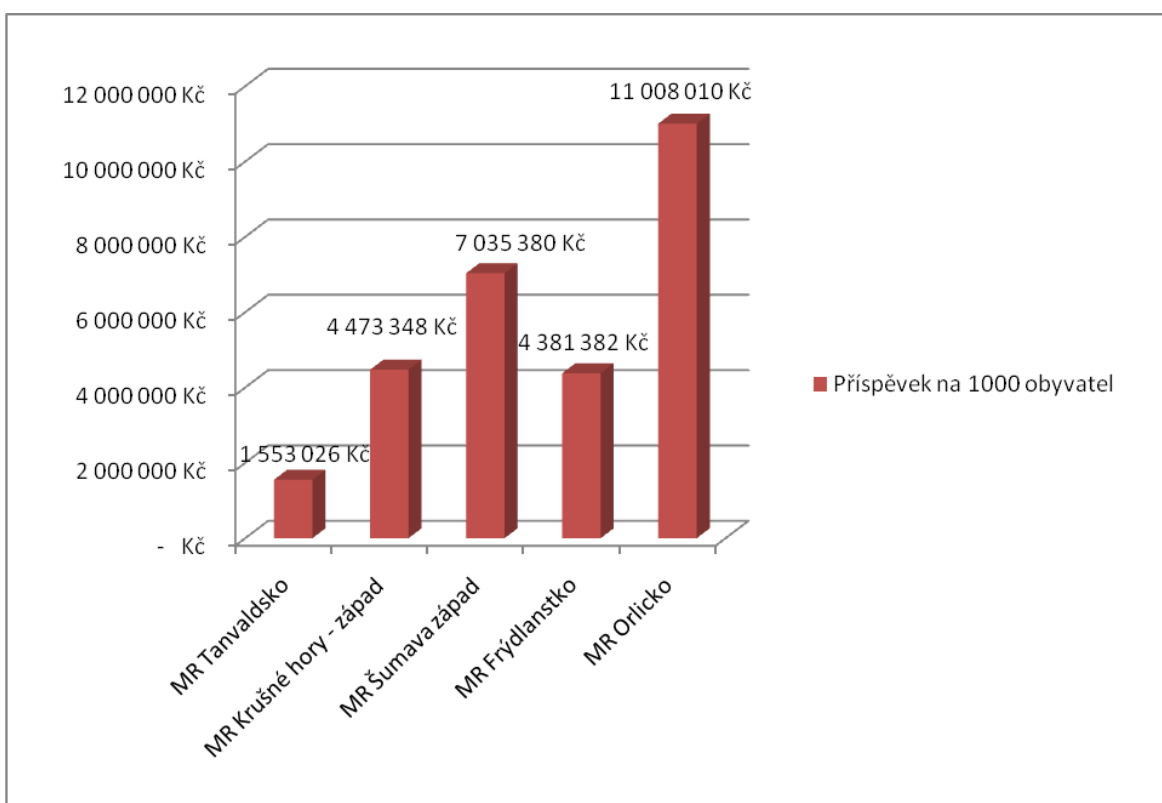
Tab. 20 Charakteristika porovnávaných MR včetně nezaměstnanosti

	MR Tanvaldsko	MR KHZ	MR Šumava západ	MR Frýdlancko	MR Orlicko
Počet obyvatel (osob)	22 925	40 078	17 297	24 888	37 653
Celková rozloha (ha)	21 266	39 635	59 634	34 901	43 451
Hustota obyvatel (osob/km ²)	108	109	30	71	87
Ø nezaměstnanost k 31. 12. 2009 (%)	12,4	12,8	11,7	17,5	9,8
Uchazeči o práci (osob)	1 580	2 583	1 024	2 239	1 825

Zdroj: ČSÚ, 2009, vlastní výpočet

3.2.6 Komparace – Množství získaných prostředků na 1000 obyvatel

Ukazatel byl zvolen záměrně. V první řadě umožňuje porovnat současnou absorpci dotací žadatelů v různě velkých MR přepočtením celkového příspěvku od Společenství na 1000 obyvatel a zadruhé zohledňuje dopady aktivit žadatelů v MR na ty, kvůli také kterým jsou tyto aktivity vyvíjeny. Za obecný cíl projektů lze označit snahu o zlepšení životních podmínek pro obyvatele. Následující obrázek zohledňuje množství získaných prostředků na rozvoj CR na 1000 obyvatel v MR.

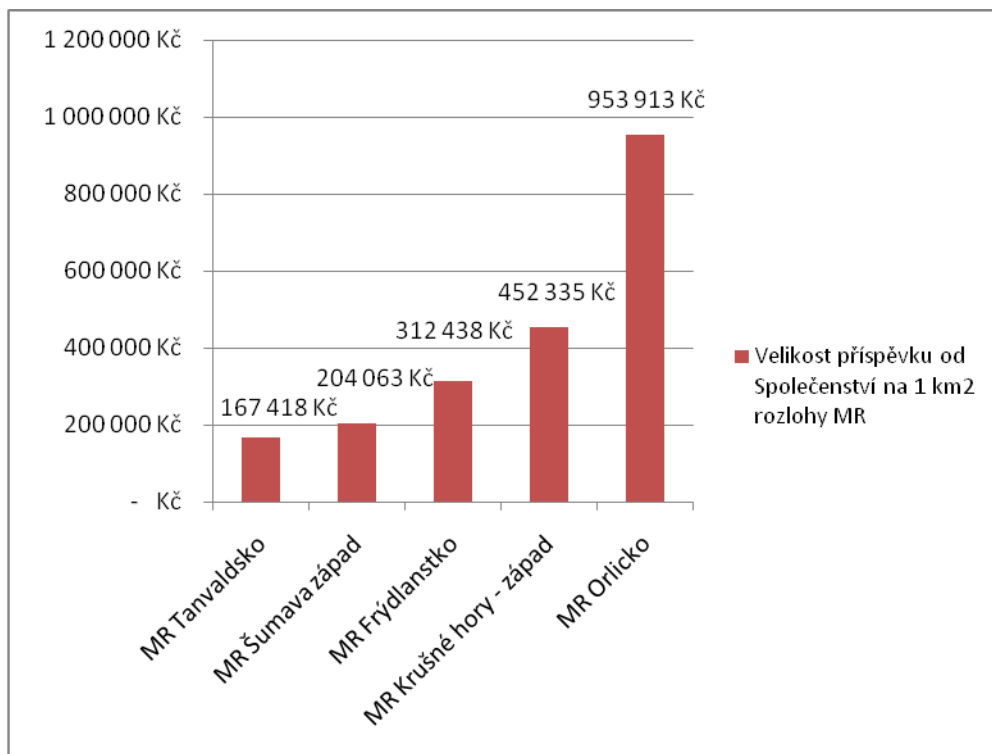

Zdroj: Přehledy úspěšných projektů získané z jednotlivých dotačních programů, ČSÚ, výpočet vlastní

Obr. 5 Množství získaných prostředků na 1000 obyvatel MR

3.2.7 Komparace – Velikost příspěvku od Společenství na 1 km² rozlohy území MR

Velikost příspěvku od Společenství na 1km² rozlohy území MR je alternativou vyjádření dopadu aktivit žadatelů na 1000 obyvatel. Dopad na dotčené území lze vypočítat z následujícího obrázku.

Zdroj: Přehledy úspěšných projektů získané z jednotlivých dotačních programů, ČSÚ, výpočet vlastní

Obr. 6 Velikost příspěvku od Společenství na 1 km² rozlohy území MR

Nejslabšího výsledku, jak lze vidět, dosahuje MR Tanvaldsko. MR Tanvaldsko zastoupený dobrovolným svazkem obcí může situaci hájit realizovanými projekty v oblasti CR ovšem převážně financovanými z dotací a grantů Libereckého kraje a nikoliv z fondů EU. Soukromé subjekty vykazují aktivitu převážně v městě Harrachov a to v oblasti zhodnocení ubytovacích subjektů.

Výsledek MR Šumava do značné míry negativně ovlivňuje rozloha MR (trojnásobek rozlohy MR Tanvaldsko) respektive velmi malá hustota obyvatel v tomto MR.

Tato skutečnost ovšem naopak výrazně zvýhodňuje mikroregion při vztažení dotací na obyvatele mikroregionu.

Situace v čerpání dotací na Frýdlantsku může být ovlivněna skutečností, že současné aktivity v MR jsou reprezentovány převážně Místní akční skupinou (MASiF). MASiF vznikla v roce 2004 a převzala aktivity mikroregionu týkající se oblasti rozvoje Frýdlantska. Rozvojová činnost skupiny MASiF je ale zaměřena na posílení místního ekonomického prostředí a zhodnocení místní, převážně zemědělské produkce.²¹

MR KHZ vykazuje projekty v rovnoměrném zastoupení v jednotlivých OP vyjma OPs ČR – Bavorsko a patří k MR s nejvyšším počtem projektů. Na výsledku se podílelo nejvíce město Boží Dar, Locket a ze soukromých subjektů pak Léčebné lázně Jáchymov a.s.

Žadatelé v MR Orlicko čerpaly příspěvky od Společenství výhradně z ROP NUTS II Severovýchod. Z prostředků byl podpořen např. projekt přírodního muzea – Kralická pevnostní oblast, vybudování nového komplexně vybaveného Lyžařského areálu – Červená voda – Buková hora, Centrum turistického ruchu dolní Morava, revitalizace areálu středověké tvrze Orlice atd.

3.2.8 Komparace – Průměrný příspěvek na projekt

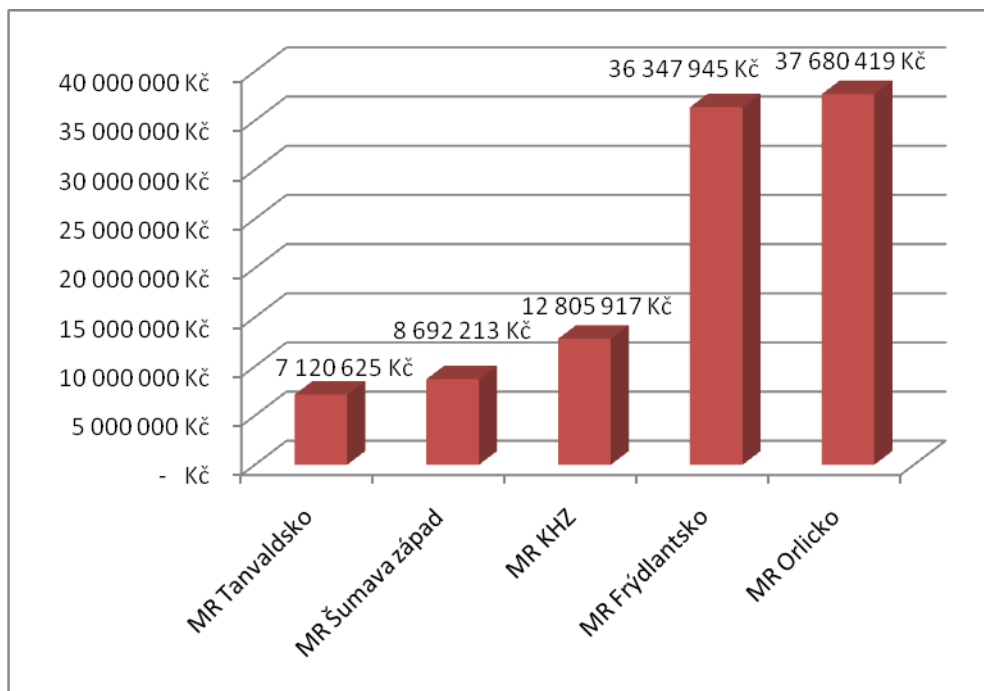
Průměrný příspěvek na projekt napovídá o zastoupení a velikosti investičních a neinvestičních projektů v portfoliu projektů realizovaných na území jednotlivých MR. Je samozřejmé, že investiční projekty podporující rozvoj CR jako jsou např. modernizace, rekonstrukce, přestavby či zvelebení ubytovacích zařízení nebo výstavby stezek či cyklostezek, předpokládají vyšší výdaje (rozpočet) než tzv. měkké projekty, jako jsou např.: vytvoření propagačních materiálů území nebo marketing CR v mikroregionu.

²¹ NEJEZCHLEB, JAN. *Socioekonomická analýza města Frýdlant v Čechách*. Brno, 2008. 67 s., 4 s. příl. Bakalářská práce (Bc.). Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2008-06-27.

Celkový počet úspěšných projektů a žadatelů v jednotlivých MR je následující:

- MR KHZ – 14 projektů, 10 žadatelů
- MR Tanvaldsko – 5 projektů, 5 žadatelů
- MR Šumava západ – 14 projektů, 12 žadatelů
- MR Frýdlantsko – 3 projekty, 3 žadatelé
- MR Orlicko – 11 projektů, 10 žadatelů

Výsledky ukazatele průměrných prostředků na projekt znázorňuje následující obrázek.

Zdroj: Přehledy úspěšných projektů získané z jednotlivých dotačních programů, 2007-2011, výpočet vlastní

Obr. 7 Průměrné prostředky od Společenství na 1 projekt

3.2.9 Závěrečné vyhodnocení

V rámci celkového hodnocení byly jednotlivým ukazatelům přiřazeny váhy dle jejich významu v něm, které byly násobeny hodnotami indikátorů dosažených v jednotlivých MR a posléze sečteny. Přehled jednotlivých dosažených hodnot ukazuje následující tabulka.

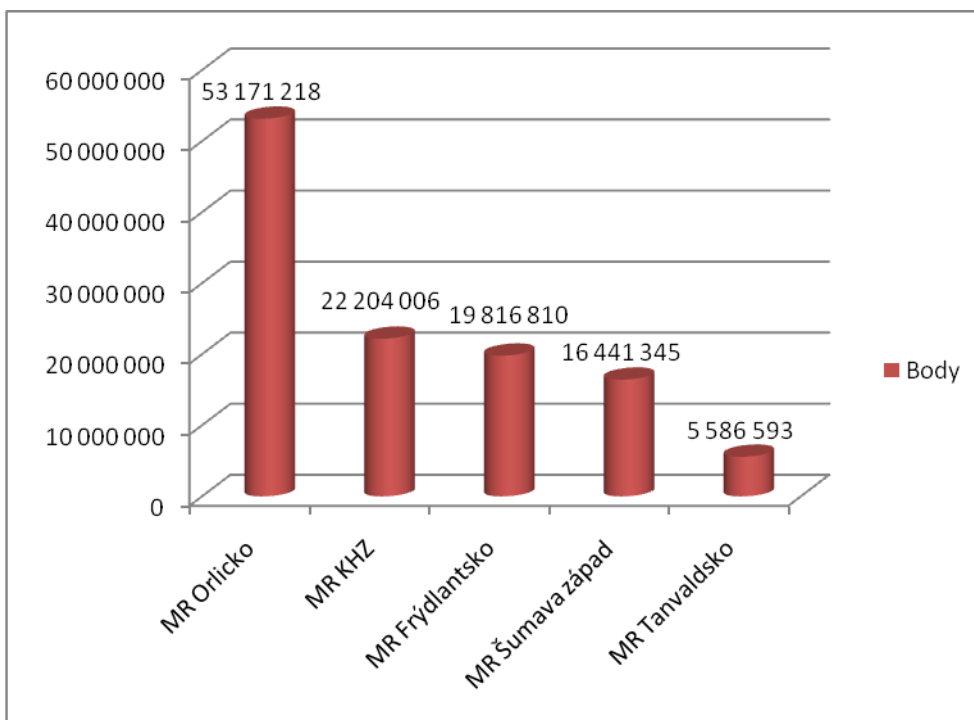
Tab. 21 Výsledné hodnoty indikátorů výše absorpce dotací v jednotlivých MR

Indikátory		Pořadí důležitosti indikátoru	Váha indikátoru	MR Tanvaldsko	MR KHZ	MR Šumava západ	MR Frýdlantsko	MR Orlicko
A	Dotace na 1000 obyvatel (Kč)	3,5	0,35	1 553 026	4 473 348	7 035 380	4 381 382	11 008 010
B	Dotace na km ² (Kč)	3,5	0,35	167 418	425 335	204 063	312 438	953 913
C	Průměrná dotace na projekt (Kč)	2	0,2	7 120 625	12 805 917	8 692 213	36 347 945	37 680 419
D	Celkové dotace (Kč)	1	0,1	35 603 123	179 282 835	121 690 975	109 043 836	414 484 610
Σ		10	1					

Zdroj: Přehledy úspěšných projektů získané z jednotlivých dotačních programů

Vzorec stupně absorpce = $0,35 * A + 0,35 * B + 0,2 * C + 0,1 * D$

Počet bodů jednotlivých MR získaný výpočtem dle uvedeného vzorce ukazuje následující obrázek.

Zdroj: vlastní

Obr. 8 Celkové body získané jednotlivými MR v hodnocení absorpce dotací

Z obrázku lze vidět, že MR KHZ obsadil v celkovém hodnocení druhou pozici, nicméně od vítězství ho dělí propastný náskok MR Orlicka, jehož úspěch je do značné míry ovlivněn velkými projekty – projektem Centrum turistického ruchu, na který bylo přispěno částkou 204 000 003 Kč, projektem Vojenské muzeum Králíky s příspěvkem ve výši 64 500 189 Kč, atp. Pro srovnání průměrné prostředky na projekt v tomto MR činí 37 680 419 Kč oproti MR KHZ, kde tato částka představuje „pouze“ 12 805 917 Kč. Stejně tak lze vidět propastný rozdíl mezi MR Šumava západ, který obsadil čtvrtou pozici a MR Tanvaldsko na pozici poslední. Jak již bylo řečeno, MR Tanvaldsko, zastoupený dobrovolným svazkem obcí, může svůj výsledek hájit realizovanými projekty v oblasti CR ovšem převážně financovanými z dotací a grantů Libereckého kraje a nikoliv z fondů EU. Soukromý sektor v tomto území buďto nejeví o dotace zájem, nebo na ně z všelijakých důvodů nemůže dosáhnout.

3.3 Faktory úspěchu žadatelů ucházejících se o dotaci

Tato podkapitola si klade za cíl zjistit, co úspěšní žadatelé v MR KHZ na své cestě za finančními prostředky z fondů EU běžně absolvují, resp.:

- jak hojné zkušenosti, znalosti a informace dovedly žadatele k úspěchu a kolik času na proces zpracování žádosti vynaložili,
- v případě zpracování projektové žádosti poradenskou agenturou zjistit, podle čeho si ji žadatel vybral a identifikovat ji.

Účelem šetření je ověřit následující tvrzení:

Proces zpracování projektové žádosti o dotaci z fondů EU je časově, na informace i znalosti náročnou záležitostí. Příprava úspěšného projektu v žádném případě není záležitostí několika dnů nebo týdnů.

Žadatelé ve většině případů nemají možnost rozlišit kvalitní nabídky poradenských firem od těch pochybných, takže často přijmou nabídku nejlevnější.

3.3.1 Vzorek respondentů

Dotazováni byli žadatelé v MR Krušné hory – západ, jejichž činnost byla hodnocena v podkapitole 3.2 Pozice MR KHZ v čerpání finančních prostředků z fondů EU. Jedná se o 10 žadatelů, kteří uspěli vcelku se svými 14 projekty. Navráceno bylo 7 dotazníku z celkového počtu 14 odeslaných žádostí o vyplnění dotazníku.

Bohužel projekty, s přeshraničním dopadem v oblasti malých přeshraničních aktivit, jež korespondují s prioritami a opatřeními stanovenými v operačních programech přeshraniční spolupráce, byly pro účely šetření vyřazeny, protože nejsou evidovány dle oblastí podpor, a tudíž se o nich lze pouze opět domnívat. Vzorek respondentů je tímto omezen, protože např. obce MR KHZ jsou relativně aktivními žadateli v Dispozičním

fondů, který v rámci programu Cíl 3 ČR – Bavorsko slouží k financování malých projektů s celkovými výdaji do 25 000 EUR a maximální dotací 21 250 EUR.

3.3.2 Výsledky dotazníkového šetření

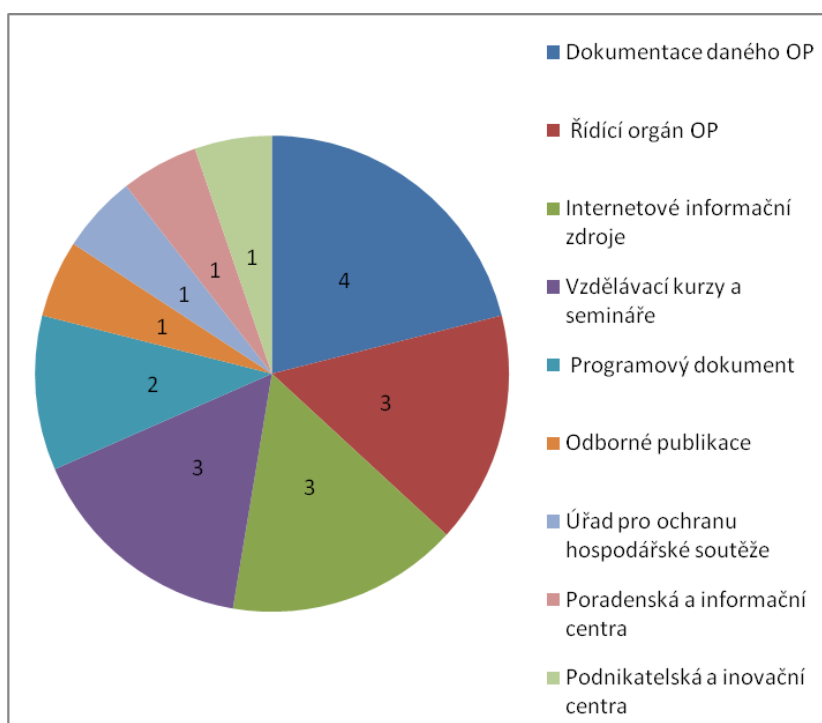
Výsledky žadatelů (zaměstnanců organizace) v rolích zpracovatelů projektové žádosti

Metodického vedení poskytovatele dotací využil z dotázaných žadatelů, kteří si zpracovali žádost o tyto finanční prostředky sami (4 osoby), pouze 1 žadatel. Všichni tito psali v průměru svou druhou žádost a její příprava jim vcelku zabrala včetně studie příruček, psaní žádosti, kompletace příloh atd. 7 měsíců. Ne u všech žadatelů šlo o kontinuální činnost (u některých zpracovatelů se jednalo o činnost při zaměstnání). Pouze podle Příručky pro žadatele a Příručky pro příjemce nepsal žádost nikdo.

Z hlediska seznámení se s dokumentací daného OP se jeho doba liší u měkkých a tvrdých projektů šetřených žadatelů. Velké investiční projekty mají dle výsledků větší nároky na seznámení s podmínkami a pravidly. Zpracovatel projektu Rekonstrukce modernizace sanatoria Akademika Běhouňka na standard hotelu *** + potřeboval na seznámení s dokumentací půl roku (+ cca 1 rok na přípravu projektového záměru, identifikaci vhodného dotačního titulu atp.), oproti tomuto zpracovatel projektu Vytvoření propagačních materiálů pro Léčebné lázně Jáchymov si vystačil s týdnem (příprava žádosti 2 měsíce). Zpracovatelka projektu Pegasova stezka, aneb Cesta s Pegasem tuto dobu stejně jako čtvrtý zpracovatel nedokáže určit. Průměrná doba na seznámení tak činí 95 dní, což potvrzuje tvrzení, že příprava úspěšného projektu není záležitostí několika dnů nebo týdnů.

Ve svém volném čase se v oblasti evropských fondů vzdělávají 2 žadatelé. Jde především o studium odborných příruček, časopisů, publikací a metodických pokynů. Jedna z žadatelek (projekt – Rekonstrukce a modernizace sanatoria Akademika Běhouňka na standard hotelu ***+) vypracovala na téma Strukturální fondy diplomovou práci.

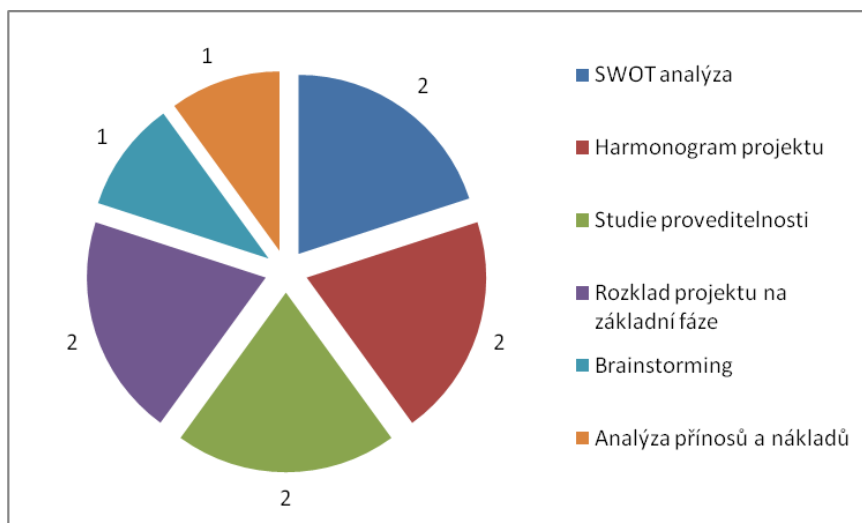
V rámci přípravy projektu se zúčastnila seminářů pro žadatele taktéž polovina těchto zpracovatelů a to většinou tehdy, kdy těmto nebyla jasná některá pravidla. Přesný počet absolvovaných seminářů žadatelé nedokážou určit. Největší zájem byl ale o semináře v rámci vyhlášených výzev ROP Severozápad, semináře k vypracování projektové žádosti, k pravidlům výběrových řízení, ke změnám metodických pokynů. Kurzy pro projektové manažery využili opět dva zpracovatelé. Zpracovatelé ve 3 případech ze 4 využili osobní konzultace k projektovému záměru s řídicím orgánem v průměru 5x (vyjma e-mailové a telefonické konzultace). Nejčastější podporu a zdroj informací zpracovatelů ukazuje následující obrázek.

Zdroj: vlastní

Obr. 9 Nejčastější podpora a zdroj informací – počet zpracovatelů využívších vybrané zdroje informací

Zpracovateli nejčastěji využívané metodické nástroje pro přípravu projektu pak ukazuje následující obrázek.

Zdroj: vlastní

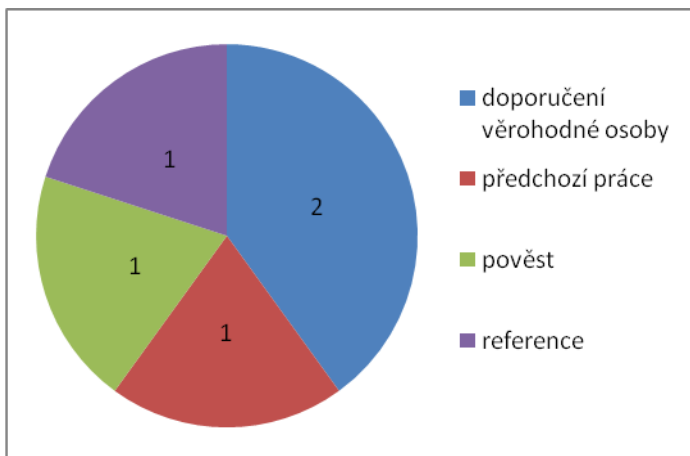
Obr. 10 Počet žadatelů, kteří využili pro přípravu projektu zvoleného metodického nástroje

Výsledky žadatelů, kteří využili služeb externích zpracovatelů projektových žádostí

Zpracování žádosti tzv. „na klíč“ využili 3 žadatelé a všichni na zpracování žádosti s poradenskou firmou spolupracovali. Počet konzultací s firmou v průběhu zpracování žádosti se u jednotlivých žadatelů dosti liší. Např. u projektu Přestavba a dobudování Lázeňského centra Agricola probíhaly kontroly několikrát za měsíc, u projektu Infrastruktura amfiteátru města Loket osobně „pouze“ 5x a u Rekonstrukce ubytovacích zařízení v Nových Hamrech 10x (telefonicky nespočetněkrát). S pravidly programů se seznámili všichni žadatelé, přestože využili služeb externího zpracovatele.

U žadatelů se osvědčila menší poradenská firma se sídlem v Karlových Varech (Sancho Panza s.r.o.), větší poradenská firma z Brna (projekt Přestavba a dobudování Lázeňského centra Agricola) a u projektu Infrastruktura amfiteátru města Loket poradce specialista se sídlem v Sokolově.

Výběr poradenské firmy proběhl dle následujících kritérií.

Zdroj: vlastní

Obr. 11 Počet žadatelů, kteří vybírali poradenskou firmu dle jimi zvolených kritérií

Žadatelé si vybírají poradenskou firmu převážně podle doporučení věrohodné osoby, pověsti, referencí a předchozí práce s ohledem na specializaci programu, profil a charakteristiku poradenské společnosti, přístup k problému. Nepřijímají tedy nabídku nejlevnější. Společnosti ve všech případech vypracovaly vše (projektový záměr, žádost i povinné přílohy). Mezinárodních poradenských firem nevyužil nikdo.

Polovina všech žadatelů má vzdělání ekonomického směru. Na přípravě a realizaci projektu se podíleli projektoví partneři v 6 případech ze 7. Zde je vhodné zmínit, že projekt v rámci hodnotícího procesu získává body navíc, má-li projektového partnera. Zkušenosti s realizací obdobných projektů přiznává 5 žadatelů. Všichni dotazovaní uspěli se svou žádostí napoprvé a lobbying považují za významný faktor úspěchu pouze 3 žadatelé.

4 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zjistit, zda analyzovaný mikroregion Krušné hory – západ patří k mikroregionům s vysokou absorpcí dotací z fondů EU. Důvodem výběru analyzovaného MR KHZ byl zájem autora poznat skutečný stav této záležitosti v regionu, kde žije.

Předpokladem – pro určení pozice MR KHZ v získávání finančních prostředků z fondů EU – bylo vypracovat socioekonomickou analýzu MR a touto vystihnout jeho podstatné znaky. Analýza ukázala, že jde o příhraniční, hospodářsky slabší a strukturálně postižený MR, jehož značnou část zaujímají hory s bohatým zázemím v oblasti horského a lázeňského CR, který však stále není zcela využit. MR KHZ patří k přírodně a turisticky nejatraktivnějším regionům České republiky, přesto je pilířem krušnohorské ekonomiky obchod, prodej a pohostinství. Stejně jako v celé ČR i zde vzrostla významně nezaměstnanost (od roku 2008, kdy tato činila 7,87 % na 12,88 % za rok 2010), která tak zpomaluje současný rozvoj oblasti. Nedostatek pracovních příležitostí nemotivuje obyvatele k setrvání v regionu, dochází k negativní tendenci odlivu zejména mladších ročníků.

Jako kritéria pro výběr mikroregionů k porovnání schopnosti absorpce dotací pak byla vybrána: strukturální postižení a příhraniční poloha mikroregionu, potenciál pro rozvoj CR a strategický cíl MR. Kompetence získávat příspěvky z EU byla vzhledem ke kritériu potenciál pro rozvoj CR hodnocena v rámci operačních programů zaměřených právě na podporu rozvoje regionálního CR. Ve zvolených operačních programech bylo třeba identifikovat úspěšné projekty (místo dopadu projektu, žadatele o dotaci, výši příspěvku z fondů EU) realizované v jednotlivých MR. Přehledy úspěšných projektů se v tomto případě staly nejdůležitějším a nejpracnějším zdrojem informací a dat.

Hodnocení pozice MR KHZ v získávání finančních prostředků z fondů EU proběhlo na základě zvolených indikátorů výše absorpce (dotace na 1 000 obyvatel, dotace na km², průměrná dotace na projekt a celkové dotace), jimž byly v celkovém hodnocení přiřazeny váhové koeficienty. Součet součinů zvolených vah a hodnot jednotlivých indikátorů

stanovil celkové body mikroregionu, které mu určily v porovnání s ostatními MR jistou pozici.

Dle celkového hodnocení (bodů) se řadí MR KHZ na druhé místo z pěti porovnávaných MR. MR KHZ nicméně od vítězství dělí propastný náskok MR Orlicka, jehož úspěch je do značné míry ovlivněn velkými projekty (např. Centrum turistického ruchu Dolní Morava – dotace 204 000 003 Kč, Vojenské muzeum Králíky – 64 500 189 Kč). Druhý, třetí a čtvrtý MR vykazují téměř vyrovnané výsledky. Propastný rozdíl je také mezi MR Šumava západ, který obsadil čtvrtou pozici a MR Tanvaldsko na pozici poslední. MR Tanvaldsko, zastoupený dobrovolným svazkem obcí, může svůj výsledek ale hájit realizovanými projekty v oblasti CR převážně financovanými z dotací a grantů Libereckého kraje. Zástupci soukromého sektoru v MR Tanvaldsko, jak se lze domnívat, buďto neodpovídají předpokladům oprávněného žadatele, nebo nejeví o tyto dotace zájem.

Dosažený výsledek MR KHZ značí, že žadatelé relativně hojně využívají k financování své činnosti (projektů) v MR finanční příspěvky z fondů EU a tím potvrzuje, že MR KHZ patří k MR s vyšší absorpcí dotací z fondů EU. Z nejvýznamnějších projektů lze jmenovat např.: Poznej Ježíškův svět na Božím Daru, Pegasova stezka aneb Cesta s Pegasem, Přestavba a dobudování lázeňského centra Agricola, Zařízení a infrastruktura cestovního ruchu v oblasti Centrálního Krušnohoří a další. Závěrem lze říci, že dle realizovaných projektů a výše příspěvku od Společenství došlo ke zlepšení zdejší infrastruktury cestovního ruchu v MR. Uvedené hodnocení pak může posloužit zástupci MR KHZ např. jako podklad pro další směr jeho činnosti nebo pro prezentaci MR.

Cílem podkapitoly 3.3 *Faktory úspěchu žadatelů v rámci přípravné fáze projektu* bylo dotazníkovým šetřením zjistit, co a v jaké míře úspěšní žadatelé v MR KHZ na své cestě za finančními prostředky z fondů EU běžně absolvují a tímto vyvrátit či potvrdit tvrzení o náročnosti přípravné fáze projektu konstatované v úvodu práce. Dotazováni byli tytéž žadatelé, kteří byli identifikováni v rámci hodnocení absorpce dotací.

Výsledky šetření faktorů úspěchu žadatelů v rámci zpracování žádosti o dotaci ukázaly, že příprava projektu je proces, který si žádá značné úsilí zpracovatelů. Příprava žádosti

zabrala čtyřem dotazovaným žadatelům-zpracovatelům včetně studie příruček, psaní žádosti, kompletace příloh atd. 7 měsíců. Ne u všech však šlo o kontinuální činnost (u některých zpracovatelů se jednalo o činnost při zaměstnání). Pouze podle programové dokumentace nenapsal žádost nikdo a náročnost na seznámení s těmito materiály se liší dle typu projektu. U investičního projektu musí zpracovatel oproti měkkému projektu nastudovat rozsáhlejší pravidla pro přidělení příspěvku, a tudíž na seznámení s dokumentací daného programu potřebuje více času (i půl roku). Lze tedy potvrdit tvrzení, že příprava úspěšného projektu v žádném případě není záležitostí několika dnů nebo týdnů.

Šetření dále ukázalo, že v případě zpracování žádosti externí poradenskou společností si tuto úspěšní žadatelé volí podle doporučení věrohodné osoby, referencí, předchozí spolupráce a s ohledem na specializaci programu, profil a charakteristiku poradenské společnosti a přístup k problému. Tímto se tedy vyvrátilo tvrzení, že žadatelé ve většině případů nemají možnost rozlišit kvalitní nabídky poradenských firem od těch pochybných, takže často přijmou nabídku nejlevnější. Uvedené teoretické východisko *Vyhodnocení nabídky poradce* se v tomto případě přeneslo do praxe, kde skutečně přináší užitek.

Ku prospěchu žadatelů přispívá určitě fakt, že již mnozí mají s dotačním poradenstvím zkušenost. Na druhou stranu získávání dotací je poměrně citlivé téma, protože jde o veřejné peníze. Málokdo je také ochoten odhalit své know-how v rámci tvorby projektu, výjimečnost projektu a další faktory svého úspěchu. Každý potenciální žadatel by si měl dobře zvážit, zda se mu vyplatí věnovat čas a úsilí na tvorbu žádosti (čas na studium programové dokumentace, sběr informací atd.) či tuto kompetenci přenechat profesionálům, kteří si ovšem budou nárokovat finanční odměnu. Uvedené postřehy reflektují zkušenosti žadatelů, které mohou posloužit jako doporučení pro žadatele nováčky, kteří se případně k této činnosti chystají, ať již v tomto či následujícím programovém období.

Seznam použité literatury

MIKŠÍČEK, P. *Znovuobjevené Krušnohoří*. 1. vyd. Boží Dar: Služby Boží Dar, 2005. 402 s.

PŘICHYSTAL, A. *Kuchařka pro žadatele z fondů EU aneb jak uvařit dobrý projekt*. 1. vyd. Nymburk: VEGA-L, 2008. 156 s. ISBN 978-80-86757-94-0.

TAUER, V.; ZEMÁNKOVÁ, H.; ŠUBRTOVÁ, J. *Získejte dotace z EU*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.

ČSÚ. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Karlovarského kraje v roce 2009* [online]. Karlovy Vary: ČSÚ KK, 2009 [cit. 2011-01-25]. Dostupný z WWW: <[http://www.kvary.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomickeho_vyvoje_karlovarskeho_kraje_v_roce_2009/\\$File/z%C3%A1kl.tendence09.pdf](http://www.kvary.czso.cz/xk/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomickeho_vyvoje_karlovarskeho_kraje_v_roce_2009/$File/z%C3%A1kl.tendence09.pdf)>.

FARDOVÁ, L. *Jak vytvářet projekty za podpory Strukturálních fondů EU* [online]. Praha: PERSONA GRATA, 2007 [cit. 2010-12-02]. 73 s. (PDF). Dostupné z WWW: <<http://www.personagrata.cz/harbour/projekty%20web.pdf>>.

Krušné hory – západ – turistická oblast [online]. CRR ČR, 2010 [cit. 2011-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/karlovarsky-kraj/regionalni-informace/o-kraji/zapadoceske-lazne-region/krusne-hory-zapad/>>.

MAREK, O. et al. *Manuál pro Ehomer: Webový nástroj indikátorů efektivity managementu mikroregionů a MAS* [online]. Praha: CpKP, 2009 [cit. 2011-02-02]. 38 s. (PDF). Dostupný z WWW: <http://www.ehomer.cz/files/manual_ehomer_verze2010.pdf>.

Metodická příručka způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudružnosti na programové období 2007-2013 [online]. Aktualizovaná verze. Praha: MMR, 2010-03-22 [cit. 2010-12-01]. 120 s. (PDF). Dostupné z WWW: <<http://strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Metodicke-rizeni-NSRR/Metodicka-doporuceni/Metodicka-prirucka-zpusobilych-vydaju-pro-pro-prog>>. s. 7-10.

NEJEZCHLEB, JAN. *Socioekonomická analýza města Frýdlant v Čechách*. Brno, 2008. 67 s., 4 s. příl. Bakalářská práce (Bc.). Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2008-06-27.

ODBOR RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ MMR ČR (zprac.). *Fondy EU: Glosář základních pojmů* [online]. MMR, 2005-08 [cit. 2010-11-10]. 80 s. (PDF). Dostupný z WWW: <<http://strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=6ea90988-5ae0-489d-b765-d853a50363ec>>.

Projektový záměr [online]. c2007 [cit. 2010-10-20]. Dostupný z WWW:<<http://strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Projektovy-zamer>>.

Regionální operační program NUTS 2 Severozápad pro období 2007-2013 [online]. Ústí nad Labem: Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad, 2007-11-09 [cit. 2011-02-02]. 277 s. (PDF). Dostupný z WWW: <<http://www.nuts2severozapad.cz/ropsz/ropsz-info/dokumenty>>.

RRA ÚK. (zprac.). *Strategický plán Leader* [online]. Ústí nad Labem: RRA ÚK, 2008 [cit. 2011-01-26]. Dostupný z WWW: <http://www.skhz.cz/spl/page/mas/mas_spl/#_Toc152993391>.

TŮMOVÁ, J. *Výroční zpráva* [online]. Ostrov: SKHZ, 2009 [cit. 2010-12-10]. Dostupný z WWW: <http://www.skhz.cz/vyrocni-zprava/page/clen/vyrocni_zprava/>.

Seznam příloh

Příloha A	Přehled projektů realizovaných v MR KHZ.....	I
Příloha B	Přehled projektů realizovaných v MR Šumava	III
Příloha C	Přehled projektů realizovaných v MR Frýdlantsko.....	V
Příloha D	Přehled projektů realizovaných v MR Orlicko.....	VI
Příloha E	Přehled projektů realizovaných v MR Tanvaldsko	VIII
Příloha F	Vzor dotazníku	IX

Príloha A Přehled projektů realizovaných v MR KHZ

SZIF - Program rozvoje venkova											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Pegasova stezka, aneb Cesta s Pegasem	3	3.1.3 a		Sdružení PEGAS-Děpoltovice	Děpoltovice	Karlovarský	4	165 245,00 Kč			
ReBeL - dostavba Hala pro výcvik koní - řídáma Děpoltovice	3	3.1.3 b		HUP spol. s r.o.	Boží Dar	Karlovarský	4	4 036 141,00 Kč			
Stavební úpravy objektu č.p. 126 Boží Dar	3	3.1.3 b		Blanka Juricová	Děpoltovice	Karlovarský	4	1 000 000,00 Kč			
					Boží Dar	Karlovarský	10	4 441 850,00 Kč			

ROP NUTS II Severozápad											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet/rozpočet regionální rady	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Infrastruktura amfiteátru města Loket	4	4.1	Realizace projektu ukončena	Město Loket	Loket	Karlovarský	4	34 388 475,33 Kč	3 034 100,77 Kč	37 420 576,10 Kč	40 454 676,90 Kč
Přestavba a dobudování Lázeňského centra Agricola	4	4.1	Realizace projektu ukončena	Léčebné lázně Jáchymov a. s.	Jáchymov	Karlovarský		22 672 489,00 Kč	4 001 027,00 Kč	26 673 516,00 Kč	83 164 105,00 Kč
Rekonstrukce ubytovacích zařízení v Nových Hamrech	4	4.2	Realizace projektu ukončena	IPM stars, s.r.o.	Nové Hamry	Karlovarský	2	16 387 843,58 Kč	2 891 972,40 Kč	19 279 815,98 Kč	32 133 027,00 Kč
Rekonstrukce a modernizace sanatoria Akademie Běhounka na standard hotelu ***+	4	4.2	Realizace projektu ukončena	Léčebné lázně Jáchymov a. s.	Jáchymov	Karlovarský	5	18 662 458,55 Kč	3 293 375,05 Kč	21 955 833,60 Kč	54 889 584,00 Kč

Penzion Silberstein	4	4.2	Projekt v realizaci	Silberstein s.r.o.	Abertamy	Karlovarský		13 728 249,00 Kč	2 422 832,00 Kč	16 150 881,00 Kč	39 150 165,00 Kč
Památkový objekt využívaný pro přechodné ubytování s jednou ubytovací jednotkou	4	4.2	Projekt ukončen	Moyo holding, a.s.	Loket	Karlovarský		5 614 507,00 Kč	990 795,00 Kč	6 605 302,00 Kč	17 576 949,00 Kč
Poznej Ježíšův svět na Božím Daru	4	4.3	Realizace projektu ukončena	Info Expres s.r.o.	Boží Dar	Karlovarský	2	4 037 670,00 Kč	712 530,00 Kč	4 750 200,00 Kč	5 278 000,00 Kč
Vytvoření propagačních materiálů a oživení komplexní nabídky služeb	4	4.3	Realizace projektu ukončena	Léčebné lázně Jáchymov a.s.	Jáchymov	Karlovarský	2	3 185 460,00 Kč	562 140,00 Kč	3 747 600,00 Kč	4 164 000,00 Kč

Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007–2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převážující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Zařízení a infrastruktura cestovního ruchu v oblasti Centrálního Krušnohoří - 1.etapa	2	2.2	Projekt v realizaci	Město Boží Dar	Boží Dar	Karlovarský		48 145 247,00 Kč			
Stříbřná stezka - Silberstrasse - 1. investiční etapa	2	2.2	Projekt v realizaci	Město Boží Dar	Jáchymov, Ostrov, Boží Dar	Karlovarský		2 819 100,00 Kč			

Cíl 3 – Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převážující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Zádný											
Σ								179 282 835 Kč			
Ø								12 805 917 Kč			

Příloha B Přehled projektů realizovaných v MR Šumava

SZIF - Program rozvoje venkova											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Žádny	3	3.1.3 a									
Penzion Relax Prácheň	3	3.1.3 b		Miroslav Záměška	Prácheň		7	5 597 720,00 Kč			
Hotel Na Modravě	3	3.1.3 b		Hotel Na Modravě s.r.o.	Modrava		10	5 600 000,00 Kč			

ROP NUTS II Jihozápad											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet/rozpočet regionální rady	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Marketingová strategie a propagace Šumavy	3		Projekt je v realizaci	MR Šumava - západ		Píseňský	5	9 228 044,00 Kč	1 628 478,00 Kč	10 856 522,00 Kč	12 478 762,00 Kč
Horská chata U Sněhuláka	3	3.1	Projekt ukončen	Miroslav Šlajch	Železná Ruda	Píseňský	14	1 988 380,00 Kč	350 881,00 Kč	2 339 271,00 Kč	4 983 795,00 Kč
Novostavba Hotelu Annin	3	3.1	Projekt ukončen	Production Brothers, s.r.o.	Dlouhá ves	Píseňský	14	27 472 222,00 Kč	4 848 039,00 Kč	32 320 261,00 Kč	68 730 556,00 Kč
Propagace Skiareálu Kašperské Hory a doprovodných služeb	3	3.3?	Projekt ukončen	Snowhill a.s.	Horská Kvilda, Kašperské hory	Píseňský	14	1 636 335,00 Kč	288 765,00 Kč	1 925 100,00 Kč	4 185 000,00 Kč
Optimalizace zasněžovacího systému Skiareálu Kašperské Hory	3	3.1	Projekt ukončen	Snowhill a.s.	Kašperské hory	Píseňský	14	1 094 800,00 Kč	193 200,00 Kč	1 288 000,00 Kč	3 510 500,00 Kč
Penzion Kilián	3	3.1	Projekt ukončen	VT Development, s.r.o.	Kvilda	Píseňský	14	9 032 879,00 Kč	1 594 038,00 Kč	10 626 917,00 Kč	18 976 639,00 Kč
Rodinný penzion EDDY	3	3.1	Projekt v realizaci	ARKO-CONSULT s r.o.	Kvilda	Píseňský	14	7 562 760,00 Kč	1 394 605,00 Kč	8 957 365,00 Kč	20 467 837,00 Kč

Obnova rozhledny na Sedle	3	3.1	Projekt ukončen	Sdružení pro obnovu rozhledny na Sedle	Sušice	Plzeňský	14	4 751 940,00 Kč	839 334,00 Kč	5 591 274,00 Kč	6 426 752,00 Kč
Otavská cyklistická stezka Sušice - putování krajem Karla Klostermanna	3	3.1	Projekt ukončen	Město Sušice	Sušice	Plzeňský	14	27 794 294,00 Kč	2 452 438,00 Kč	30 246 732,00 Kč	32 699 170,00 Kč
Sušická pavučina	3	3.1	Projekt ukončen	Město Sušice	Sušice	Plzeňský	14	4 609 912,00 Kč	406 757,00 Kč	5 016 669,00 Kč	5 423 427,00 Kč
Penzion Dominik	3	3.1	Projekt v realizaci	Hoda - nemovitosti a stavby s.r.o.	Železná Ruda	Plzeňský	14	14 188 071,00 Kč	2 503 777,00 Kč	16 691 848,00 Kč	40 706 397,00 Kč
Podpora rozvoje služeb a marketingu SKI areálu Špičák	3	3.3	Projekt v realizaci	SPORT SERVICE, spol. s r.o.	Železná Ruda	Plzeňský	14	1 133 618,00 Kč	200 050,00 Kč	1 333 668,00 Kč	3 443 645,00 Kč
OP Přeshraniční spolupráce, Cíl 3 Česká republika - Svobodný stát Bavorsko											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převážující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Žádný	2	2.2									
Σ								121 690 975 Kč			
Ø								8 692 213 Kč			

Příloha C Přehled projektů realizovaných v MR Frýdlantsko

SZIF - Program rozvoje venkova											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Žádný	3	3.1.3 a									
Žádný	3	3.1.3 b									

ROP NUTS II Sevevýchod											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
ANTONIE- Rekonstrukce objektu ubytovny "Řecký domov" ve Frýdlantě v Čechách na vícehvězdičkový hotel	3	3.1	Projekt v realizaci	Antonie Hotels s.r.o.		Liberecký	14	80 784 000,00 Kč	14 256 000,00 Kč	95 040 000,00 Kč	162 783 000,00 Kč
Žádný	3	3.2									

OP Přeshraniční spolupráce, Cíl 3 Česká republika - Polsko											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Cyklotrasy v Heřmanicích, v Děřichově a v Bogatyni, rozhledna v Heřmanicích	2	2.2	V realizaci	Obec Děřichov	Heřmanice, Děřichov	Liberecký		11 438 286,00 Kč	2 018 533,00 Kč	13 456 819,00 Kč	13 577 107,00 Kč
Česko-polský singltrek pod Smrkem v Jizerských horách	2	2.2	V realizaci	Lesy České republiky, s.p.	Nové město pod Smrkem	Liberecký		16 821 550,00 Kč	2 988 507,00 Kč	19 790 057,00 Kč	19 790 057,00 Kč

Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007—2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Žádný								109 043 836 Kč			
Σ								36 347 945 Kč			
Ø											

Příloha D Přehled projektů realizovaných v MR Orlicko

ROP NUTS II Severovýchod											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Areál aktivní turistiky Pod Černým lesem v Žamberku	3	3.1	Ukončen	Město Žamberk	Žamberk	Pardubický	2	2 238 274,44 Kč	181 481,71 Kč	2 419 756,15 Kč	6 049 391,60 Kč
Areál aktivní turistiky II Pod Černým lesem v Žamberku	3	3.1	V realizaci	Město Žamberk	Žamberk	Pardubický	14	7 419 447,99 Kč	- Kč	7 419 447,99 Kč	18 548 621,00 Kč
Centrum turistického ruchu Dolní Morava	3	3.1	V realizaci	SNEŽNÍK, a.s.	Dolní Morava	Pardubický	14	204 000 002,71 Kč	36 000 000,50 Kč	240 000 003,21 Kč	600 000 008,03 Kč
Dolní Morava - vybavenost cestovního ruchu	3	3.1	V realizaci	Obec Dolní Morava	Dolní Morava	Pardubický	14	4 569 657,69 Kč	403 205,09 Kč	4 972 862,78 Kč	5 376 067,88 Kč
Inovace přepravní technologie a modernizace SKI areálu Buková hora	3	3.1	V realizaci	SKI KLUB Česká Třebová, s.r.o.	Čenkovice	Pardubický	14	8 500 000,00 Kč	1 499 999,99 Kč	9 999 999,99 Kč	20 730 000,00 Kč
Obnova turistické chaty na Suchém vrchu	3	3.1	V realizaci	CVS Žamberk s.r.o.	Červená voda	Pardubický	14	21 357 943,20 Kč	3 769 048,80 Kč	25 126 992,00 Kč	41 878 320,00 Kč
Revitalizace areálu středověké trze Orlice	3	3.1	V realizaci	EYWAN s.r.o.	Letohrad	Pardubický	14	56 522 557,94 Kč	9 974 599,05 Kč	66 497 126,99 Kč	110 828 546,00 Kč
Lyžařský areál Červená voda	3	3.1	Ukončen	Skipark Červená voda s.r.o.	Červená voda	Pardubický	2	30 000 000,00 Kč	5 294 118,00 Kč	35 294 118,00 Kč	113 091 127,00 Kč
Modernizace a rozšíření prostor - penzion Sport	3	3.1	V realizaci	MIDOS BRNO, spol. s r.o	Dolní Morava	Pardubický	2	10 631 593,45 Kč	1 876 163,55 Kč	12 507 757,00 Kč	20 846 263,00 Kč
Vojenské muzeum Králupy	3	3.1	Ukončen	Město Králupy	Králupy	Pardubický	2	64 500 189,12 Kč	5 691 193,17 Kč	70 191 382,29 Kč	75 882 576,02 Kč
Turistická oblast Králický Sněžník - profesionální partner v CR	3	3.2	Ukončen	Králický Sněžník, o.p.s.	Králupy	Pardubický	2	4 744 943,19 Kč	418 670,95 Kč	5 163 614,14 Kč	5 608 791,66 Kč

SZIF - Program rozvoje venkova											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Žádný	3	3.1.3 a									
Žádný	3	3.1.3 b									
OP Přeshraniční spolupráce, Cíl 3 Česká republika - Polsko											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převažující místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Žádný											
Σ								414 484 610 Kč			
Ø								37 680 419 Kč			

Příloha E Přehled projektů realizovaných v MR Tanvaldsko

SZIF - Program rozvoje venkova											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převázející místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Žádný	3	3.1.3 a									
Ubytovací zařízení Rozvoj	3	3.1.3 b		Rozvoj pohraničí, s.r.o.	Harrachov	Liberecký	10	5 000 000,00 Kč			
Ubytovací zařízení SEZ	3	3.1.3 b		Spolek ekologických zemědělců, s.r.o.	Harrachov	Liberecký	10	5 000 000,00 Kč			
Ubytovací zařízení Polesí	3	3.1.3 b		Krkonošské Polesí s.r.o.	Harrachov	Liberecký	10	5 500 000,00 Kč			
Operační program Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007—2013											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převázející místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Cyklostezka Jizerka - Jakuszyce	2	2.2	Projekt v realizaci	obec Kořenov	Kořenov	Liberecký		14 859 227,00 Kč	2 622 228,00 Kč	17 481 455,00 Kč	17 481 455 Kč
ROP NUTS II Severovýchod											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převázející místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Doprovodná turistická infrastruktura Tanvaldska	3	3.1	V realizaci	MR	MR	Liberecký	14	5 243 886,00 Kč	925 384,00 Kč	6 169 280,00 Kč	6 169 280,00 Kč
Žádný	3	3.2									
Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007—2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou											
Název projektu	Prioritní osa	Oblast podpory	Stav projektu	Žadatel	Převázející místo realizace	Kraj	Číslo výzvy	Příspěvek Společenství	Státní rozpočet	Veřejné finanční prostředky celkem	Celkové způsobilé výdaje
Žádný											
Σ								35 603 123 Kč			
Ø								7 120 625 Kč			

Příloha F Vzor dotazníku

Vzor dotazníku pro úspěšné žadatele

Dotazník pro identifikování faktorů úspěšnosti žadatelů z oblasti mikroregionu Krušné hory – západ v získávání finanční podpory z fondů EU.

Dotazník pro úspěšné žadatele, kteří si zpracovali žádost sami nebo využili služeb poradenské společnosti

Otázky 1. část

- Váš projekt:

Jednalo se o:

investiční (tvrdý) projekt neinvestiční (měkký) projekt

Prosím, označte variantu.

- Rozpracovali jste projektový záměr do projektové žádosti vlastními silami? (zaměstnanec specialista na evropské fondy)

Ano Ne

Pokud jste využili služeb agentury, přeskočte, prosím, k otázkám ve 2. části.

- Využili jste služby metodického vedení poskytovatele finančních prostředků (např. odborů ministerstev nebo i jimi zřízených organizací jako vládní agenturu Czechinvest, Národní vzdělávací fond atp.) při přípravě Vaší žádosti?

Ano Ne

- Po kolikáté jste psal/a projektovou žádost?

Prosím, vypište...

- Kolik času celkem Vám příprava žádosti zabrala? (studie příruček, psaní žádosti, kompletace příloh atd.)

Prosím, vypište...

- Psali jste žádost pouze podle Příručky pro žadatele a Příručky pro příjemce?

Ano Ne

- Jak dlouho jste se seznamovali s dokumentací daného operačního programu?

Prosím, vypište...

- Vzděláváte se v oblasti evropských fondů ve svém volném čase?

Ano Ne

Jakou formou? Prosím, vypište...

- Zúčastnili jste se v rámci přípravy tvorby projektu semináře pro žadatele?

Ano Ne

- Kolik jste jich absolvovali? Prosím, vypište...
- Účastnili jste se kurzu pro projektové manažery?
Ano Ne
Jakého? Prosím, vypište...
- Účastnili jste se osobních konzultací k projektovému záměru, k projektu s řídicím orgánem?
Ano Ne
Kolikrát? Prosím, vypište...

- Kde nacházíte nejčastěji podporu a zdroj informací?

Řídicí orgán OP	
Poradenská a informační centra	
Podnikatelská a inovační centra	
Školení pracovníků	
Odborné publikace	
Vzdělávací kurzy a semináře	
Implementační agentury – např. SFŽP (Státní fond životního prostředí ČR)	
Internetové informační zdroje	
Dokumentace daného OP - Příručka pro žadatele, Příručka pro příjemce	
Programový dokument	
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	

Určete, prosím, případné pořadí jednotlivých využitých zdrojů.

V jiných zdrojích:...

- Pro přípravu projektu jste použili metodický nástroj:

Swot analýza	
Brainstorming	
Logický rámec	
Seřazení základních vazeb aktivity projektu	
Rizikový management	
Harmonogram projektu	
Rozklad projektu na základní fáze	
Studie příležitosti	
Studie proveditelnosti	
Analýza přínosů a nákladů	
Analýza vlivu na životní prostředí	

Jiný:...

Prosím, zaškrtněte či vypište.

Otázky 2. část (Otázky pro žadatele, kteří využili poradenských služeb.)

- Využili jste služeb agentury, která zpracovala žádost tzv. na klíč?
Ano Ne
- Spolupracovali jste na zpracování žádosti s poradenskou firmou?
Ano Ne
- Kolikrát jste průběh zpracování žádosti s poradenskou firmou konzultovali a měli tak možnost jeho kontroly?
Prosím, vypište...
- Seznámili jste se s pravidly programu podrobně, přestože jste využili služeb externího zpracovatele?
Ano Ne
- Využili jste služeb:
poradce specialisty menší poradenské firmy větší poradenské firmy
se sídlem v...
Prosím, označte možnost a vypište.
- Konzultanta, poradenskou firmu jste si vybírali podle:

Doporučení věrohodné osoby	
Předchozí práce (reference)	
Pověsti	
Ceny	
Lokality – vzdálenosti	

Určete, prosím, pořadí jednotlivých faktorů.
Jiná kritéria:...
- Vybírali jste si poradenskou firmu s ohledem na:

Specializaci programu	
Přístup k problému	
Personální obsazení (CV členů poradenského týmu, odborné zázemí firmy atp.)	
Profil a charakteristiku poradenské společnosti	
Honorář	
Způsob placení	
Administrativní podporu poskytnutou zadavatelem	
Autorská práva	
Řešení sporů	

Jiný ohled:...
- Prosím, zaškrtněte možnost či určete pořadí Vašich preferencí.
- Co vše firma zpracovala? (projektový záměr, žádost, povinné přílohy)
Prosím, vypište...

- Využili jste služeb mezinárodních poradenských firem?
Ano Ne
Kterých? Prosím, vypište...

Otázky 3. společná část

- Máte vzdělání ekonomického směru?
Ano Ne
- Podíleli se na přípravě a realizaci projektu projektoví partneři?
Ano Ne
- Máte Vy či partneři zkušenosti s realizací obdobných projektů?
Ano Ne
- Byla Vaše žádost přijata úspěšně napoprvé?
Ano Ne
- Považujete lobbying za významný faktor úspěchu žadatele?
Ano Ne